

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRK CEZA KANUNUNDA KİŞİLERİN HUZUR VE
SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU

Emre DİLEK

YÜKSEK LİSANS

KIRŞEHİR-2021

©2021-Emre DİLEK

T.C.
KIRŞEHİR AHI EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

TÜRK CEZA KANUNUNDA KİŞİLERİN HUZUR VE
SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU

THE OFFENSE OF BREAKING THE TRANQUILLITY AND
THE COMPOSURE IN THE TURKISH CRIMINAL LAW

Hazırlayan

Emre DİLEK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERTUĞRUL

KIRŞEHİR-2021

KABUL VE ONAY

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi, Emre DİLEK tarafından hazırlanan “TÜRK CEZA KANUNUNDA KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU” adlı tez çalışması 14.07.2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman .....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERTUĞRUL

Üye.....(İmza)

Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU

Üye.....(İmza)

Dr. Öğr. Üyesi Oktay AKTÜRK

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

.../.../2021

(İmza)

Prof. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin ..... süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../2021

Emre DİLEK

İmza

ÖZET

TÜRK CEZA KANUNUNDA KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Emre DİLEK

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERTUĞRUL

2021 – (XIV+79)

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı

Jüri

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ERTUĞRUL

Dr. Öğr. Üyesi Oktay AKTÜRK

Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, insanların manevi varlığını, huzur ve sükûnet içerisinde hayat sürmesini teminat alan suç tanımıdır. Dolayısıyla bu suç tanımıyla hem kişilerin manevi varlıkları koruma altına alınmakta, hem de toplumsal düzenin korunmasında fayda sağlanmış olmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 123. maddesinde, düzenlenen bu suç tanımı, seçimlik hareketlerle işlenmektedir. Telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışla fiillerde bulunulması, söz konusu suçun seçimlik hareketlerini oluşturmaktadır. Hukuka aykırı başka bir davranışta bulunması ibareleri, suçta ve cezada kanunilik ilkesine ve belirlilik ilkelerine aykırı düşmektedir. Başka bir ifadeyle bir suç tanımı yapılırken, yoruma açık bir şekilde genişletilmeye müsait olmamalı, suçun unsurları açık ve net olmalıdır. Bu şekilde kişilerin temel hak ve hürriyetleri güvence altına alınmış olmaktadır.

Çalışmanın amacı, söz konusu suç tanımıyla ilgili ceza hukuku açısından değerlendirilmesinin yapılması ve teori ve uygulamada eleştiri konusu olan hususlara çözüm önerileri getirilmesidir. Bu yapılırken de öğretide yer alan düşüncelere ve yüksek mahkeme kararlarına yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Huzur, sükûnet, suç.

ABSTRACT

THE OFFENSE OF BREAKING THE TRANQUILLITY AND THE COMPOSURE IN THE TURKISH CRIMINAL LAW

M.Sc.Thesis

Preparer: Emre DİLEK

Advisor : Asst. Prof. Dr. Hüseyin ERTUĞRUL

2021 - (XIV+79)

Kırşehir Ahi Evran University, Graduate School Of Social Sciences

Political Science and Public Administration Department

Jury

Asst. Prof. Dr. Hüseyin ERTUĞRUL

Assoc. Prof. Dr. Battal YILMAZ

Assoc. Prof. Dr. Mustafa KOCAOĞLU

The offense of disturbing the composure and tranquility of people is one of the definitions of the offense that guarantees the spiritual existence of people and their lives in peace and quiet. Therefore, with this definition of offense, both the moral assets of individuals are protected and benefit is provided in the establishment of social order.

This definition of offense, regulated in Article 123 of the Turkish Penal Code, is committed with optional actions. Telephony, making noise, or committing other illegal acts for the same purpose constitute the optional actions of the offense in question. The expressions of committing another unlawful act are against the principle of legality and certainty in offense and punishment. In other words, when making a definition of a offense, it should not be open to interpretation and the elements of the offense should be clear and clear. In this way, the fundamental rights and freedoms of the people are guaranteed.

The aim of the study is to evaluate the definition of the offense in terms of criminal law and to offer solutions to the issues that are subject to criticism in theory and practice. While doing this, the thoughts in the doctrine and high court decisions are included.

Keywords: Composure, tranquility, offense.

ÖN SÖZ

Çalışmanın amacı, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında öğretilerde ve uygulamada problem arz eden hususların tespiti ve çözüm önerilerinin getirilmesidir.

Salgın döneminin ve yürüttüğüm kamu görevinin zorluklarına rağmen, bu tezi tamamlamış olmanın mutluluğunu yaşamaktayım.

Bu çalışmanın tamamlanmasında emeklerini esirgemeyen gerek lisans gerekse yüksek lisans eğitimim aşamasında hukuk eğilimi aldığım kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Ertuğrul'a, değerli tashihleriyle tezime katkı sağlayan değerli jüri üyelerim Dr. Öğr. Üyesi Oktay AKTÜRK'e ve Doç. Dr. Mustafa KOCAOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tezimi okuyarak gerekli düzeltmeleri yapmama olanak sağlayan kıymetli akademisyen ve akademisyen aday arkadaşlarıma teşekkürlerimi iletiyorum.

Bu zor süreçte her zaman yanımda olan, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli aileme çok teşekkür ederim.

Son olarak tezimin tamamlanmasında yardım ve desteğini gördüğüm çalışma arkadaşlarıma ve değerli dostlarıma çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ÖN SÖZ.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ.....	1
BÖLÜM I.....	3
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	3
1.1. GENEL AÇIKLAMALAR.....	3
1.2. KAVRAMLAR.....	9
1.2.1. Huzur ve Sükûn İçinde Yaşama Hakkı.....	9
1.2.2. Sağlık(la Yaşama) Hakkı.....	9
1.2.3. Aile ve Özel Hayatın Gizliliği Hakkı.....	9
1.2.4. Komşuluk Hakkı.....	10
1.3. TARİHSEL GELİŞİM.....	11
1.3.1. Roma Hukuku.....	11
1.3.2. Osmanlı Hukuku.....	12
1.4. FARKLI ÜLKELERDE YER ALAN DÜZENLEMELER.....	13
1.4.1. Almanya Federal Cumhuriyeti.....	13
1.4.2. Avusturya.....	15
1.4.3. Belçika.....	16

1.4.4. Finlandiya Cumhuriyeti	16
1.4.5. Fransa.....	17
1.4.6. İsveç	17
1.4.7. İtalya	18
1.4.8. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	19
1.4.9. Norveç.....	19
1.4.10. Rusya Federasyonu	19
1.5. ULUSLARARASI METİNLERDE YER ALAN	
DÜZENLEMELER	20
1.5.1. Avrupa Birliği Antlaşmaları	20
1.5.1.1. Yeşil Bildiri	20
1.5.1.2. Avrupa Komisyonu Yönergesi	21
1.5.1.1. Çevre Eylem Programları	22
1.5.2. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi	22
1.5.3. Çocuk Hakları Sözleşmesi	22
1.5.4. Stockholm Bildirgesi	23
1.5.5. Afrika İnsan ve Halklar Hakları Şartı	23
1.5.6. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	24
BÖLÜM II	25
TÜRK CEZA MEVZUATINDA İLGİLİ SUÇ VE KABAHAHLER.....	25
2.1. GENEL AÇIKLAMALAR	25
2.2. KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇUNUN	
UNSURLARI	26
2.2.1. Suçun Maddi Unsurları.....	26
2.2.1.1. Fail	27
2.2.1.2. Mağdur.....	27

2.2.1.3. Fiil.....	28
2.2.1.3.1 Telefon Edilmesi.....	29
2.2.1.3.2 Gürültü Yapılması	30
2.2.1.3.3 Hukuka Aykırı Bir Davranışta Bulunulması	31
2.2.1.4. Suçun Konusu.....	33
2.2.2. Suçun Manevi Unsurları	33
2.2.2.1. Kast	33
2.2.2.2. Taksir	34
2.2.3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru	34
2.3 SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ	35
2.3.1. Teşebbüs	35
2.3.1.1. Gönüllü Vazgeçme	38
2.3.1.2. Etkin Pişmanlık.....	38
2.3.2. İştirak	39
2.3.2.1. Faillik	39
2.3.2.2. Şeriklik.....	40
2.3.3. İçtima	41
2.3.3.1. Bileşik Suç	41
2.3.3.2. Zincirleme Suç.....	42
2.3.3.3. Aynı Türden Fikri İçtima.....	43
2.3.3.4. Farklı Türden Fikri İçtima	44
2.4. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA REJİMİ.....	45
2.5. YAPTIRIM VE İNFAZ REJİMİ	46
2.6. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME	47
2.7. BENZER HUKUKA AYKIRI FİİLLER.....	47
2.7.1. Benzer Kabahat Tanımları	47

2.7.1.1. Sarhoşluk Kabahati	47
2.7.1.2. Gürültü Kabahati	48
2.7.1.3. Rahatsız Etme Kabahati.....	49
2.7.2. Benzer Suç Tanımları	50
2.6.2.1. Cinsel Taciz Suçu	50
2.7.2.2. Hakaret Suçu.....	51
2.7.2.3. Gürültüye Neden Olma Suçu.....	52
2.7.2.4. Israrlı Takip	53
2.8. DİĞER İLGİLİ KANUNİ DÜZENLEMELER.....	55
2.8.1. PYSK'da İlgili Düzenlemeler.....	55
2.8.2. TGYK'da İlgili Düzenlemeler	56
2.8.3. Çevre Kanunu'nda İlgili Düzenlemeler.....	56
BÖLÜM III.....	58
KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU İLE İLGİLİ	
YARGITAY KARARLARI.....	58
3.1.1. OLAY I.....	58
3.1.1.1. OLAYIN ÖZETİ	58
3.1.1.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ	
DEĞERLENDİRME	58
3.1.2. OLAY II.....	59
3.1.2.1. OLAYIN ÖZETİ	59
3.1.2.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ	
DEĞERLENDİRME	59
3.1.3. OLAY III.....	59
3.1.3.1. OLAYIN ÖZETİ	59

3.1.3.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME	60
3.1.4. OLAY IV	60
3.1.4.1. OLAYIN ÖZETİ	60
3.1.4.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME	60
3.1.5. OLAY V	61
3.1.5.1. OLAYIN ÖZETİ	61
3.1.5.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME	61
3.1.6. OLAY VI	62
3.1.6.1. OLAYIN ÖZETİ	62
3.1.6.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME	62
3.1.7. OLAY VII.....	62
3.1.7.1. OLAYIN ÖZETİ	62
3.1.7.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME	63
SONUÇ VE ÖNERİLER	64
KAYNAKÇA.....	69
EK 1. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 22.06.2007 Tarihli ve 2009/19103 E., 2010/23043 K. Sayılı Kararı.....	73
EK 2. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 11.09.2013 Tarihli ve 2011/32124 E., 2013/20150 K. Sayılı Kararı.....	73
EK 3. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 08.04.2014 Tarihli ve 2013/26160 E., 2014/11251 K. Sayılı Kararı.....	74

EK 4. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 28.01.2014 Tarihli ve 2012/8472 E., 2014/1008 K. Sayılı Kararı.....	74
EK 5. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 02.05.2014 Tarihli ve 2013/2506 E., 2014/14785 K. Sayılı Kararı.....	75
EK 6. Yargıtay 18. Ceza Dairesinin 23.11.2016 tarihli ve 2015/37827 E., 2016/18068 K. Sayılı Kararı.....	76
EK 7. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 09.05.2012 tarihli ve 2011/19260 E., 2012/5268 K. Sayılı Kararı.....	77

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1.1. İç Ortam Gürültü Seviyesi Sınır Değerleri.....	6-7
Tablo 1.2. Gürültü Şiddetinin İnsan Davranışları Üzerine Olan Etkisi.....	8
Tablo 1.3. Gürültü Dereceleri ve Gürültü Şiddetine Göre Gürültünün Sağlık Üzerine Etkisi.....	8

SİMGELER VE KISALTMALAR

Kisaltmalar	Açıklamalar
ACCK	Avusturya Cumhuriyeti Ceza Kanunu
ACK	Alman Ceza Kanunu
AİHS	Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
AKKŞÖDKUY	6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği
AYİMBAMKGYHK	Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
CD	Ceza Dairesi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
bkz.	Bakınız
DBA	Gürültü birimi
E	Esas
İCK	İtalyan Ceza Kanunu
K	Karar
KK	Kabahatler Kanunu
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
LEQ	Eş değer ses düzeyi
m.	Madde

PVSK	Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu
s.	Sayfa
TCK	Türk Ceza Kanunu
TDK	Türk Dil Kurumu
TGYK	Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu
TL	Türk Lirası
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve diğerleri
Y.	Yargıtay

GİRİŞ

Suç olgusu, insanlık tarihinden itibaren var olmakla birlikte toplumlar içerisinde devam eden ve toplumsal düzeni bozan başlıca çözümlerden biridir. Bir suçun işlenmesiyle toplumda tesis edilen adalet duygusu zedelenmekte ve toplumsal düzen bozulmaktadır. Aslında suç karşılığında öngörülen ceza yaptırımların uygulanması, işlenen haksızlığı işlenmemiş hale getirmemektedir. Sadece uygulanan yaptırımlarla ortaya çıkan zararların mümkün mertebe telafi edilmesi sağlanabilmektedir. Bunun dışında verilen cezalarla, mağdur tatmin edilmekte ve failin topluma yeniden kazandırılması sağlanmaktadır (Özgenç, 2020:37; Ertuğrul, 2016:22).

Haksız fiillerin suç olarak değerlendirilmesi fiilin haksızlık muhtevasıyla ilgili olmaktadır. Yani kanun koyucu haksız fiiller arasında hangisinin suç olarak tespit edilip edilmemesini, o fiilin haksızlık muhtevasına bakarak değerlendirmektedir. Belirlenen her bir suç tanımı, en az bir temel hakkı koruma altına almaktadır ki, yaşama hakkı, vücut dokunulmazlığı hakkı ve manevi varlığın korunması hakkı gibi haklar en fazla koruma altına alınan temel haklardandır. Hakaret, cinsel taciz suçları gibi kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçu da, kişilerin manevi varlıklarını koruma altına almakta; kişinin huzur içinde bir hayat sürmesi ve haysiyet, şeref, namus, onur gibi temel değerlerle manevi varlığının korunmasını amaçlamaktadır.

İfade edildiği üzere, kişilerin huzur ve sükûnet içerisinde bir hayat sürdürmesi, kişinin manevi varlığının korunması hakkı içerisinde değerlendirilmelidir. Bu hakka zarar verecek durumlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda¹ suç olarak veya 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda² kabahat olarak düzenlenmiştir. Hakaret, cinsel taciz suçları bu suçlardan olduğu gibi, bu çalışmanın konusunu oluşturan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Bu çalışmanın amacı, kişilerin manevi varlıklarını koruma altına alan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile ilgili teori ve uygulamada problem olarak tespit edilen hususlara çözüm önerileri getirmektir. Uygulamada özellikle kabahat olarak düzenlenen fiillerin suç teşkil edip etmediği, suç teşkil ediyorsa adli mercilere iletilmesi, kabahat-suç ayrımının idari ve adli mercilerce tam benimsenememesi ve yaptırımının uygulanmaması gibi problem arz eden hususlar bulunmaktadır. Örneğin bir mahalle arası düğünde makul ses düzeyinin üzerinde gürültü yapılması bir kabahattir, düğün sahibine gürültü kabahatinden idari para

---

¹ Bundan sonra TCK olarak ifade edilecektir.

² Bundan sonra KK olarak ifade edilecektir.

cezası kesilmelidir. Ayrıca bir apartmanda iki husumet sahibi birbirini rahatsız etmek için gürültü yapsalar, bu husus da bir suçtur. TCK'nın 123. Maddesi kapsamında bir ceza yaptırımını gerektirmektedir. Uygulamada, her iki fiilde de, adli ve idari merciler bir yaptırım uygulamaktan sarfı nazar edebilmektedir. Şikâyet üzerine, adli ve idari kolluğun düğün sahibine "sesini kıs, mahalle rahatsız olmakta", gürültü yapan komşulara ise bir uyarı yapılarak konunun kapatılmasına çalışılması, hukuk mevzuatının gerekleriyle bağdaşmamaktadır. Her iki olayda da, adli ve idari kolluk görevini yapmamaktadır. Olması gereken uyarı vazifesi olmadan idari ve adli sürecin başlatılması ya da ilgili kabahatten bir idari para cezasının ilgiliye kesilmesidir.

Çalışmanın birinci bölümünde, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında ilgili temel kavramlar açıklanmış olup söz konusu suçun tarihsel gelişimi hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde ise, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile ilgili Türk Ceza Hukuku açısından unsurları, özel görünüş şekilleri, infaz ve yaptırım rejimi incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında seçtiğimiz Yargıtay kararları incelenmiş ve hukuki değerlendirmeleri yapılmıştır.

Bu üç bölümde yapılan açıklamalar ışığında, sonuç ve öneriler bölümünde ise teori ve uygulamada ileri sürülen düşünceler dikkate alınarak problem arz eden hususlarla ilgili sonuçlar ve önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM I

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu bölümünde, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu” kapsamında, kavramsal açıklamalar ve söz konusu suç tanımıyla bağlantılı temel hak ve hürriyetler ve günümüze kadar söz konusu suçun tarihsel gelişimi ele alınacaktır.

1.1. GENEL AÇIKLAMALAR

Sözlük anlamıyla “huzur”; dirlik, gönül rahatlığı ve dinçlik anlamlarına gelirken; sükûnet olarak da ifade edilen “sükûn” kavramı ise; sözlükte durgunluk, dinginlik ve sessizlik manalarına gelmektedir (<https://sozluk.gov.tr/>).

Birbirlerinin yerine de kullanılan bu kavramlar, kişinin manevi ve ruhsal yönünü etkileyen temel unsur ve dinamikleri ifade etmektedir. Gerçekten de, kişilerin içerisinde bulunduğu ve hayatını devam ettirdiği sosyal ve fiziksel çevre koşullarının niteliği, bireyin bedensel, ruhsal, zihinsel ve sosyal açıdan sağlıklı gelişimini etkilemektedir.

Başka bir ifadeyle, bu sosyal ve fiziksel çevredeki koşullar, insan hayatının ve doğasının bir parçası olduğu gibi, insanın hayatını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Günümüzde gelişen teknolojik gelişmeler, insan nüfusunun ve şehirleşmenin artması gibi etmenler, insanların içerisinde yaşadığı çevrede insana belirli faydalar sağlamasının yanı sıra, bir takım olumsuzluklara da sebep olabilmektedir. Bunların başında “gürültü” veya “ses kirliliği” problemi gelmektedir (Çukur, 2011:71).

Şu halde kişilerin sağlıklı ve huzurlu bir hayat sürmelerinin önünde engel olarak makul düzeyin üstünde ses ve gürültünün sayılması mümkündür. Esasen ses, günlük hayatımız için gerekli olmasına rağmen, gürültü için aynı şeyin söylenmesi mümkün değildir. Bu nedenle, gürültü istenmeyen sesler olarak tanımlanmaktadır. 04.06.2010 tarihli “Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği”nin 4. maddesinin 1. fıkrasının (m) bendine göre, “çevresel gürültü” şu şekilde tanımlanmaktadır:

“Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü dâhil olmak üzere, insan faaliyetleri neticesinde oluşan zararlı veya istenmeyen açık hava sesleridir.”

Şu halde, Türk Hukuk Sisteminde çevresel gürültü, her türlü ulaşım trafiğinde işyerlerinde çalışan insan faaliyeti sonucu çıkan istenmeyen sesler demektir. Türkiye’de şehirselleşen ve kırsal alanda çevrenin gürültüden korunması Türk Ceza Kanunu’nda düzenlenen suç tanımlarının yanı sıra, Çevre Kanunu ve Kabahatler Kanunu’nda yer alan kanuni düzenlemeler ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği başta olmak üzere idari tasarruflarla sağlanmaktadır (Yokuş Sevik, 2013:366).

Kişilerin huzur ve sakin bir hayat sürmeleri ve bedensel-ruhsal sağlıklarının korunması hak ve hürriyeti, kanun koyucu tarafından önem arz etmektedir ki, bu hakka yönelik işlenen haksız fiilleri kabahat veya suç olarak yaptırım altına almıştır. Özellikle 5326 sayılı KK’nın 35. maddesinde düzenlenen “sarhoş olarak başkalarının huzur ve sükûnunu bozma kabahati” ve 36. maddesinde düzenlenen “gürültü” kabahati, kişilerin huzur ve sakinliği haklarını koruma adına düzenlenmiştir.

Ayrıca bu çalışmanın konusunu oluşturan 5237 sayılı TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen “*kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu*” ve TCK m.183’te düzenlenen “*gürültüye neden olma suçu*”, yine kişilerin huzur ve sakinliğini koruma adına düzenlenmiş suç tanımlarıdır. Şu halde gerek KK’da ve gerekse TCK’da kişilerin huzur ve sakin bir hayat sürme haklarını muhafaza için kanun koyucunun düzenlendiği kabahat ve suç tanımları mevcuttur.

Aslında düzenlenen bu kabahat ve suç tanımları, sadece kişilerin temel bir hakkı olan “huzurlu yaşama hakkı”nı korumak için değil, özellikle gürültü ile rahatsız etme gibi fiillere karşı “sağlıklı bir hayat sürme hakkı”nı da teminat altına almıştır. Çevrede oluşan makul düzeyin üstündeki ses ve gürültü kirliliği, insanın sağlıklı bir çevrede yaşama hakkına müdahale oluşturmakta ve kişilerin sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapılan akademik ve bilimsel çalışmalar, gürültü ile sağlık arasında doğrudan bağlantı olduğunu göstermektedir. Esasen gürültünün kaynaklarını iki başlık altında incelemek mümkündür. Bunlar “açık alan (yapı dışı) gürültüleri” ve “yapı içi gürültüleri” dir.

Açık alan gürültüleri, daha çok ulaşım araçlarından, endüstri bölgelerinden, şantiye çalışmalarından kaynaklı olabileceği gibi eğlence ve ticari amaçlardan kaynaklı gürültüler de olabilmektedir. Yapı içi gürültü kaynakları ise, belirgin bir sınıflandırmaya tabi tutulmamakla birlikte daha çok insanların yüksek sesle konuşmaları ve bağışmaları,

kullanılan ev aletlerinin çıkardığı sesler ve dinlenen müzik sesleri olarak ifade etmek mümkündür.

Çevresel gürültüye maruz kalınması sonucu kişilerin huzur ve sükûnunun, beden ve ruh sağlığının bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla çıkarılan 04.06.2010 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanan “Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi Ve Yönetimi Yönetmeliği’nce, “İç Ortam Gürültü Seviyesi Sınır Değerleri” tablo halinde belirlenmiştir.

Tablo 1.1.’de gösterildiği üzere, “İç Ortam Gürültü Seviyesi Sınır Değerleri” tablosunda makul ses değerleri tespit edilmiştir. Bu değerlere bakıldığında en fazla gürültünün pencerelerin açık olması halinde, oyun odalarından, iş merkezi, dükkân ve benzeri yerlerden veya ticari depolama yerlerinden kaynaklığı olduğu görülmektedir. En az gürültünün ise, pencerenin kapalı olması halinde tedavi ve dinlenme merkezlerinden geldiği görülmektedir. Pencerenin açık olması halinin gürültüyü artırdığı bilinen bir gerçektir. Fakat her ev sahibinin penceresini açma ve evini havalandırma hakkı olduğundan gürültü esnasında penceresini kapatması bir zorunluluk olarak kendisinden istenmemelidir. Pencerenin kapalı olması halinde gürültünün yüksek seviyeye çıkması artık bir ceza yaptırımının gündeme gelmesini gerektirecektir. Bununla birlikte, kişiyi rahatsız etmeyeceği tespit edilen aralıklar arasında çıkan seslerin herhangi bir sağlık bozucu nedene yol açmayacağı ve bir cezayı gerektiren bir suçun ya da kabahatin işlenmiş olmayacağını söylemek mümkündür (Sezgin, 2016:40).

Kullanım Alanı		Kapalı Pencere	Açık Pencere
		L _{eq} (dBA)	L _{eq} (dBA)
Kullanım alanlarında herhangi bir faaliyet olmadığı durumlardaki değerler:			
Kültürel Tesis Alanları	Tiyatro salonları	30	40
	Sinema salonları	30	40
	Konser salonları	25	35
	Konferans salonları	30	40
Sağlık Tesis Alanları	Yataklı tedavi kurum ve kuruluşları, dispanser, poliklinik, bakım ve huzur evleri ve benzeri.	35	45
	Dinlenme ve tedavi odaları	25	35
Eğitim Tesisleri Alanları	Okullardaki derslikler, özel eğitim tesisleri, kreşler, laboratuvarlar ve benzeri.	35	45
	Spor salonu,	55	65
	Yemekhane	45	55
	Kreşlerdeki yatak odaları	30	40
Turizm Yerleşme Alanları	Otel, motel, tatil köyü, pansiyon ve benzeri yatak odası	35	45
	Konaklama tesislerindeki restoran	35	45
Sit Alanları	Arkeolojik, doğal, kentsel, tarihi ve benzeri.	55	65
Ticari Yapılar	Büyük ofis	45	55
	Toplantı salonları	35	45
	Büyük daktilo veya bilgisayar odaları	50	60
	Oyun odaları	60	70
	Özel büro (uygulamalı)	45	55
	Genel büro (hesap, yazı bölmeleri)	50	60

	İş merkezleri, dükkanlar ve benzeri.	60	70
	Ticari depolama	60	70
	Lokantalar	45	55
Kamu Kurum Kuruluşları	Ofisler	45	55
	Laboratuvarlar	45	55
	Toplantı salonları	35	45
	Bilgisayar odaları	50	60
Spor Alanları	Spor salonları ve yüzme havuzları	55	65
Konut Alanları	Yatak odaları	35	45
	Oturma odaları	45	55

Tablo 1.1. İç Ortam Gürültü Seviyesi Sınır Değerleri

Gerçekten belli bir desibelin (Gürültü değerlendirme ölçüsü olarak ve ses basıncı seviyesine dayanan desibel (*Desibel (dB)*: insan kulağının en hassas olduğu orta ve yüksek frekansların özellikle vurgulandığı bir değerlendirme birimidir) üstünde çıkarılan gürültülerin kişilerin sağlığı üzerinde olumsuz etki yaptığı ve sağlıklarının bozulduğu bilimsel olarak ileri sürülmektedir (bkz: Tablo I ve Tablo II).

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yayımlanmış olduğu resmi verilere bakıldığında, 55 ila 65 desibel arasında çıkarılan gürültülerin TCK'da düzenlenen "*kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu*"nu veya KK'da düzenlenen "*sarhoşluk*" veya "*gürültü*" kabahatini oluşturduğunu; 65 desibelden fazla çıkarılan gürültülerin ise, TCK'da düzenlenen "*gürültüye neden olma*" suçunu oluşturduğunu söylemek mümkündür.

GÜNDÜZ (LEQ) (DBA)	ETKİ
55-60	Gürültü rahatsız eder
60-65	Rahatsızlık belirgin bir şekilde artar
65 üzeri	Davranış biçiminde engellemeler oluşur, gürültü kaynaklı zararlı semptomlar oluşur

Tablo 1.1. Gürültü Şiddetinin İnsan Davranışları Üzerine Olan Etkisi

GÜRÜLTÜ DERECESESİ	ETKİLENME ARALIĞI (DBA)	SAĞLIK ÜZERİNE ETKİLERİ
1.Derecedeki gürültüler	30-65	Konforsuzluk, rahatsızlık, öfke, kızgınlık, uyku düzensizliği ve konsantrasyon bozukluğu.
2.Derecedeki gürültüler	65-90	Fizyolojik reaksiyonlar; kan basıncı artışı, kalp atışlarında ve solunumda hızlanma, beyin sıvısındaki basıncın azalması, ani refleksler
3.Derece gürültüler	90-120	Fizyolojik reaksiyonlar, baş ağrıları.
4.Derece gürültüler	120-140	İç kulakta devamlı hasar, dengenin bozulması
5.Derece gürültüler	>140	Ciddi beyin tahribatı, kulak zarının patlaması

Tablo 1.2. Gürültü Dereceleri ve Gürültü Şiddetine Göre Gürültünün Sağlık Üzerine Etkisi

Söz konusu bu tablolara baktığımızda hangi seviyenin üzerinde çıkan seslerin makul bir ses aralığında olup olduğunu tespit etmek mümkündür. Aynı şekilde hangi seviyede çıkan seslerin kişilerin huzur ve sükûnunu bozma seviyesinde hatta sağlıklarını bozacak seviyede olduğunu belirlemek de mümkündür. Burada problem arz eden husus, bunun tespitinin güncel olarak yapılabilmesidir. Yani bir şikâyet olduğunda, şikâyet konusu gürültünün seviyesinin kısa zaman içerisinde ölçmek ve bunun ölçecek cihazları temin etmek, ölçümlemesini yapmak adli ve idari yürütülecek süreçlerinin sağlıklı neticelenebilmesi için önem arz etmektedir. Örneğin mahalle arası düzenlenen bir miting toplantısında, meydana gelen gürültüden çevre halk rahatsız oluyorsa bunun ölçümünün güncel ve hızlı yapılması gerektiği gibi; ses seviyesine bakılarak mesela makul ses seviyesi 55-60 desibel seviyesindeyse “gürültü kabahati”ni; insan sağlığını bozacak seviyedeysse (65 ve üzeri

desibel) “gürültüye neden olma suçu”nu oluşturacağı kabul edilmelidir (bkz: Tablo 1.1 ve 1.2).

1.2. KAVRAMLAR

Çalışmanın bu bölümünde TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen huzur ve sükûnu bozma suçu kapsamında, ilgili temel haklar açıklanacaktır.

1.2.1. Huzur ve Sükûn İçinde Yaşama Hakkı

İnsanın huzur ve sakin bir hayat yaşaması, onun her açıdan gelişimi için önemlidir. Bu husus, devletin de bir görevidir. Nitekim 1982 Anayasasının 5. maddesinde devletin temel amaç ve görevleri sayılırken, son ifade edilen amaç, “insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamak” olarak ifade edilmiştir. İnsanın maddi varlığı onun vücudu iken, manevi varlığı onun şahsiyetini oluşturmaktadır (Özgenç, 2020:25).

İnsanın şahsiyeti ise, onun şeref ve haysiyetini, tanınmışlığını kapsadığı gibi, huzur ve sükûn içerisinde bir hayatı sürdürmeyi de kapsamaktadır. Bu hakkın önemindedir ki, 5237 sayılı TCK, bu hakkın korunmasını sağlamak amacıyla huzur ve sükûnu bozma fiilini suç olarak düzenlemiştir (m.123).

1.2.2. Sağlık(la Yaşama) Hakkı

Sağlıklı bir şekilde hayatını devam ettirebilmesi, kişinin en tabii bir temel hakkıdır. Bu hak, sadece hasta kişiler için değil, sağlık kişiler için de sağlığını devam ettirebilmesi açısından söz konusudur. Yani sağlık hakkı, hasta kişiler için uygun bir sağlık hizmetini yetkili bir kuruluştan almayı ifade ederken; sağlıklı bir kimse için de, hastalık yapıcı etkenlerden uzak kalacağı ve sağlıklı bir hayatı yaşayabileceği bir çevreye sahip olmasını ifade etmektedir (Hakeri, 2015:73).

Kişinin sağlıklı bir şekilde kalması, onun hem maddi hem de manevi varlığının gelişmesi açısından önem arz etmektedir. Nitekim 1982 Anayasasının 17. maddesinde bu temel hak, “maddi ve manevi varlığının korunması” şeklinde ifade edilmiş ve yaşama hakkından sonra zikredilmiştir. İnsan sağlığının korunması ve sağlıklı bir şekilde hayatını devam ettirebilmesi bu cümleden sayılacaktır (Hakeri, 2015:40).

1.2.3. Aile ve Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Aile kavramı, “evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik” demek iken; özel hayat

kavramı ise, “*kişilerin kendine özgü yaşayışı, yaşama tarzı, kendisini ilgilendiren tutum ve davranışı*” demektir (<https://sozluk.gov.tr/>).

Aile kurma hakkı, sosyal bir hak olarak anayasal metinlerde düzenlenirken, özel hayatın gizliliği hakkı ise kişisel bir hak olarak kabul edilmiştir. Bu haklar ulusal (1982 Any, m.20) ve uluslararası metinlerle (AİHS, m.8) koruma altına alınmıştır.

Türk Hukuk Mevzuatında aile ve özel hayatın gizliliği hakkı bağlamında kişilerin huzur ve sükûnunu sağlamak için bazı özel kanunlar hazırlanıp yürürlüğe konmuştur. Bu kanunlardan biri 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’dur. Gerçekten de, bu kanunun amacını düzenleyen 1. maddesinde, şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ifade edilerek ailenin huzur ve sükûn içerisinde muhafazası hedeflenmiştir.

Bu kanun kapsamında bir de yönetmelik mevcuttur. Bu da 18.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren 6284 Sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği’dir (AKKŞÖDKUY). Bu yönetmeliğin 3. maddesinin 1. fıkrasının (ş) bendinde “*ısrarlı takip*” şu şekilde açıklanmıştır:

Tek taraflı ısrarlı takip: Aralarında aile bağı veya ilişki bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, şiddet uygulayanın, şiddet mağduruna yönelik olarak, güvenliğinden endişe edecek şekilde fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygularına sebep olacak biçimde, içeriği ne olursa olsun fiili, sözlü, yazılı olarak ya da her türlü iletişim aracını kullanarak ve baskı altında tutacak her türlü tutum ve davranışı, ifade eder

Görüüleceği üzere, aile ve özel hayatın gizliliği hakkı kişilerin huzur ve sükûn içerisinde yaşama hakkı ile yakından bir ilişki içerisinde ki, ailenin huzurunu bozabilecek eylemler kanunda açıkça düzenlenmiştir.

1.2.4. Komşuluk Hakkı

Komşu, “konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad” demek iken, komşuluk “komşu olma durumu”dur (<https://sozluk.gov.tr/>). Komşuluk hakkı bir toplumun örf ve adet kurallarının yerleştiği ve yakın ilişki içerisinde olunabildiği kimselerin bir biriyle olan yazısız teamülleri hukukunu ifade etmektedir. Nitekim Türk Hukuk Mevzuatında da komşuluk hakkına yönelik hükümler sevk edilmiştir.

“Türk Medeni Kanununun İkinci Ayırım Taşınmaz Mülkiyetinin İçeriği ve Kısıtlamaları” bölümünde yer alan “III. Komşu hakkı, 1. Kullanma biçimi” başlıklı madde 737. madde şu şekildedir:

“Herkes, taşınmaz mülkiyetinden doğan yetkileri kullanırken ve özellikle işletme faaliyetini sürdürürken, komşularını olumsuz şekilde etkileyecek taşkınlıktan kaçınmakla yükümlüdür. Özellikle, taşınmazın durumuna, niteliğine ve yerel âdete göre komşular arasında hoş görülebilecek dereceyi aşan duman, buğu, kurum, toz, koku çıkartarak, gürültü veya sarsıntı yaparak rahatsızlık vermek yasaktır.”

Madde metninde belirtilen hukuka aykırı bir şekilde yapılan; duman oluşturulması, buğu oluşturulması, kurum oluşturulması, toz çıkarılması, koku oluşturulması, gürültü yapılması veya sarsıntı oluşturma şeklinde yapılan hareketlerin TCK m. 123’te belirtilen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından suç olarak tanımlanabilir. Ancak burada önemli olan durum bu hareketlerin kasıtlı yapılması ve kişiyi rahatsız eder derecede olması önem arz etmektedir. Örneğin bir binanın bahçesinde atıl olarak duran ot birikintilerinin bina sakinlerinin uyarısına rağmen çöpe atılmak yerine, ateşe verilip duman oluşturması komşu hakkını gasp etmekle beraber kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu da oluşturur (Çakmut, 2014:26).

1.3. TARİHSEL GELİŞİM

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında tarihsel gelişimi ile ilgili doğrudan tarihi bilgi ve belgeler bulunmamakla birlikte, bu suç kapsamına yakın fiillerle ilgili açıklamalarda bulunacaktır. Tarihi devirlerde hukuki alt yapısı ve gelişimi açısından günümüz hukukuna benzerlik gösteren Roma Hukuku ve Osmanlı Hukuku başlıkları altında söz konusu suç kapsamında açıklamalar yapılacaktır.

1.3.1. Roma Hukuku

Roma Hukukunda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu bakımından doğrudan bir düzenleme bulunmamakla beraber, benzer suç tanımları bu hukuk sisteminde bulunmaktadır. Toplumsal düzenin sağlanması için yaptırıma bağlanan bu düzenlemeler, ceza hukukundan ziyade özel hukuk alanına giren ilkelerdir (Umur, 1983:29).

Genellikle komşuluk ilişkileri açısından yapılan özel hukukun kapsamına giren bu düzenlemeler ile mülkiyet hakkının kullanıma ilişkin çeşitli sınırlamalar getirilmiştir. Örneğin: XII Levha Yasalarından itibaren kişinin kendi arsasına, komşu arsadaki bir ağacın dalları tecavüz ederse ağacın on beş kademedен alçak olan kısmının budanmasını istemesi

hakkı bulunmaktadır. Bu yapılmadığı halde kişi kendi bu işlemi yapabilme hakkına sahip olacaktır.

Farklı bir durum ise, kişilerin yaptığı tarım faaliyetleri ile ortaya çıkan fiillerin önlenmesi durumudur. Örnek olarak, duman, gürültü vb. fiillerin komşuların üzerindeki zararlı etkilerin varlığıdır. Bu gibi durumlarda bazı yaptırımlar, Roma Hukuk Sisteminde uygulanmıştır. Belirli dönemlerde bu ve benzeri fiiller tamamen yasaklanırken; bazen de sınırlamalar getirilmiştir. Roma hukukçuları bu problemi farklı bir açıdan ele alarak; bir kimsenin kendisine hiçbir faydası olmadığı veya çok dış dokunur bir faydası olmadığı durumda, zarar veren fiillerin yasak edilmesi esasını benimsemişler ve müşterek hukukta ana prensip olarak düzenlemişlerdir (Çakmut, 2014:44).

1.3.2. Osmanlı Hukuku

Osmanlı Hukuk Sistemi'nde, İslam hukukunu temel alan fakat farklı düzenlemeleri de bulunan Tanzimat Dönemi sonrası 1876 yılında Mecelle-i Ahkâm-i Adliyye (Mecelle) adıyla kanunlaşmış ve yürürlüğe girmiştir. Aynı zamanda bu kanun metni, borçlar hukuku ve şahıs hukuku açısından İslam ülkeleri arasında önemli bir yer tutmuş ve yeni yapılacak olan kanunlaşma çalışmalarına öncülük etmiştir.

Mecelle'nin 30. maddesinde “*Def-i mefâsid celb-i menâfi'den evlâdır.*” Yani: Kötü ve zararlı şeylerin giderilmesi, yararlı şeylerin elde edilmesinden daha önemlidir. Bu kural, bir konuda yararlar zarar çatıştığı takdirde öncelikle zararın def edilmesi esasını düzenlemektedir. Örneğin, meskûn bir mahalde oturanların huzur ve rahatını bozacak bir iş yeri yapılamayacağı bu şekilde kanun metni haline gelmiştir (<https://mustafaat.wordpress.com/>).

Osmanlı Hukuk Sistemi, İslam Hukuku esaslarına dayanan bir yönetim şekline sahip olmakla birlikte idari ve hukuki kuralları Hanefî mezhebine göre şekillenmiştir. Buna göre hukuki meseleler çözüme kavuşturulurken şer'i ve örfi kurallar dikkate alınıp sırayla Kur'an, sünnet, icma ve kıyas şer'i hukuku oluştururken; padişah fermanları ise, örfi hukuku oluşturmaktadır.

Osmanlı Hukuk Sistemi'nde merkezi otorite tarafından atanan kadılar, hukuki ihtilafın çözümü için öncelikle Kur'an'a sonra sünnete, daha sonra icmaya ve nihayet kıyasa başvurmaktadır. Kadının yapmış olduğu yargılama sonucunda, bir suçun işlendiği tespit edilirse bir ceza yaptırımının uygulanması söz konusu olacaktır.

Bu ceza yaptırımları, asli ve bedeli cezalar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Asli cezalar; Kur'an ve sünnetle belirlenen ceza yaptırımları iken, bunların hiçbir şekilde değiştirilmeleri, azaltılmaları veya artırılmaları mümkün değildir. Asli cezalar; kısas, recm ve kesme cezaları olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Örneğin adam öldürme için kısas, zina suçu için recm ve hırsızlık için el kesme cezaları gibi. Bedeli cezalar ise, aynen belirlenmemiş ve aynı olması da gerekmeyen cezalardır ve diyet ve ta'zir olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Şafak, 2012:643).

Ta'zir, bir suç değil cezadır. Ta'zir, sözlükte, ıslah terbiye anlamına geldiği gibi, çevirmek, reddetmek, mutlak tedip ve ıslah etmek anlamları da vardır. Terim olarak, hakkında kesin ceza tespit edilmemiş olan yasaklanmış fiillerde, yerine getirilmesi gerekli olan ceza demektir (Fendoğlu, 2000:471).

Bu bağlamda Memleketin huzur ve rahatını bozan hareketlerle, mesela esnafın narhtan fazla mal satması (ekmek, et gibi ihtiyaç maddelerine hükümetçe konulan fiat), yiyecek içeceği taşış etmesi (ağırlığı veya kaliteyi düşürmek) veya ihtikâra (vurgunculuk, bir malı değerinden çoğa satma) sapması gibi fiiller ta'ziri gerektirmektedir (Akbulut, 2003:179; Ertuğrul, 2016:44).

1.4. FARKLI ÜLKELERDE YER ALAN DÜZENLEMELER

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen "kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu" kapsamında benzer suç tanımları bulunan Dünya coğrafyasındaki farklı ülkelerde yer alan ilgili düzenlemeler bu başlık altında incelenecektir.

1.4.1. Almanya Federal Cumhuriyeti

Alman Federal Cumhuriyeti mevzuatında, benzer suç ve kabahatlerin adli ve idari yaptırımları, Alman Ceza Kanunu ve Alman Düzene Aykırılıklar Kanununda düzenlenmiştir.

Alman Düzene Aykırılıklar Kanunu 117. maddesinde: "*Hukuka uygun veya mazur görülmeyecek veya şartlara göre, kaçınılmayacak bir neden olmaksızın, toplumu veya komşuları önemli ölçüde rahatsız etmeye veya başkalarının sağlığı açısından tehlike oluşturmaya elverişli olacak şekilde gürültüye neden olan kişi, düzene aykırı hareket eder. Düzene aykırılık eğer hareket başka bir kanun tarafından cezalandırılmamışsa, beş bin Euro'ya kadar para cezası ile cezalandırılabilir*" denilerek "gürültüye neden olma fiili" bir kabahat olarak düzenlenmiştir.

Alman Ceza Kanunu'nun (ACK) on sekizinci bölümünün "kişisel hürriyete karşı suçlar" bölümünde yer alan "ısrarlı takip başlığı altında" 238. madde, kişinin huzur ve sükûnunun bozulmasını özel bir suç tanımı olarak düzenlenmiştir.

(I) Her kim, bir başkasını, yetkisi olmaksızın izleyerek, ısrarlı bir şekilde,

1. Mekânsal olarak onun yakınında olmaya çalışırsa,

2. Telekomünikasyon araçlarını veya sair haberleşme araçlarını veya üçüncü kişileri araç olarak kullanarak, onunla bağlantı kurmaya çalışırsa,

3. Bu kişiye ilişkin verileri kötüye kullanarak, onun adına mal veya hizmet ısmarlar veya üçüncü kişilerin onunla temas kurmasını sebebiyet verirse,

4. Onu veya onun yakını olan bir kişiyi hayat, vücut bütünlüğü, sağlık veya özgürlüğünü ihlal etmekle tehdit ederse veya

5. Benzer nitelikte başka bir fiil gerçekleştirirse

ve bu şekilde, kişinin yaşam tarzını belirleme özgürlüğünü ağır bir şekilde ihlal ederse, üç yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılır.

(II) Fail, mağduru, mağdurun aile üyesini veya mağdura yakın başka bir kişiyi ölüm veya sağlığa ciddi zarar verme riskiyle karşı karşıya bırakırsa, üç aydan beş yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

(III) Fail, mağdurun, mağdurun yakınlarından birinin veya mağdura yakın başka birinin ölümüne sebep olursa, cezası bir yıldan on yıla kadar hapis cezasıdır.

(IV) 1. fıkradaki durumlarda, kovuşturma makamı, kovuşturmaya ilişkin özel kamu yararı nedeniyle resen müdahalenin gerekli olduğunu düşünmedikçe, suç yalnızca talep üzerine kovuşturulacaktır (https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/_238.html).

ACK'nın 238. maddesiyle TCK'nın 123. maddesi kıyas edildiğinde, ACK'nın daha geniş tanımlı bir düzenleme yaptığı görülmektedir. Ayrıca her iki suç tanımında da, suçun oluşması için seçimlik hareketlerin ısrarla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca her iki suç tanımları da tehlike suçu niteliğindedir. Öğretide ACK'nın 238. maddesinde yer alan suç tanımının -3. fıkra hariç- zarar suçu olduğu yönündeki düşünceye katılmamaktayız (Ekici Şahin, 2013:25).

ACK'nın 238. maddesinin 3. fıkrasında düzenlenen ısrarlı takip sonucu kişilerin huzur ve sükûnunun bozulması eylemi kapsamında, mağdurun ölümüne neden olma ayrıca

suç olarak düzenlenmiştir. Yani kişinin huzur ve sükûnu bozularak mesela ısrarlı takip edilen mağdur bu durumdan korkup arabaların işlek geçtiği bir karayoluna çıksa ve kendisine araba çarpsa bu durum ACK, m.238/3 kapsamında “ölümüne neden olma suçu” olarak değerlendirilmesi mümkündür. TCK açısından baktığımızda ise, böyle bir düzenlemeye TCK’nın 123. maddesinde ihtiyaç yoktur. Çünkü TCK’da bulunan taksirle yaralama (m.86) ve taksirle öldürme suçları (m.85) bu kapsamda yeterli olduğunu düşünmekteyiz.

1.4.2. Avusturya

Avusturya Cumhuriyeti Ceza Kanunu’nun “gürültü nedeniyle ciddi, ağır zarara neden olma” başlığını taşıyan bir suç tanımı mevcuttur (ACCK, m.181/a). Bu düzenleme şu şekildedir:

Madde 181(a): Her kim hukuki normlara veya gürültü ile ilgili yetkili makamların belirlediği ölçü ve koşulları tespit eden emirlere aykırı olarak, birçok kişinin bedensel bütünlüğüne sürekli ve ciddi-ağır biçimde zarar verecek bir fiili işlerse altı aya kadar hürriyeti bağlayıcı ceza veya 360 güne kadar para cezası ile cezalandırılır.

Ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında, ACCK’da özel suç tanımları mevcuttur. Bunlar cenaze töreninin bozulması ve dini bir uygulamanın bozulması suçlarıdır. Bu suç tanımları şu şekildedir:

Cenaze töreninin bozulması

Madde 191. (1) Bir cenaze törenini, meşru bir rahatsızlığa neden olabilecek gürültüyle veya bu tür diğer davranışlarla bilerek rahatsız eden kişi, üç aya kadar hapis veya günlük 180 oranına kadar para cezası ile cezalandırılır.

Dini bir uygulamanın bozulması

Madde 189. (1) Yasal olarak izin verilen ibadet hizmetine katılmak için şiddet veya tehdit kullanan veya ülkedeki mevcut bir kilisenin yaptığı bu tür ibadet eylemleri veya dini toplantıyı engelleyen veya rahatsız eden herkes iki yıla kadar hapis cezasına çarptırılır (<https://constituteproject.org/>).

Bu düzenlemeler ışığında kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, bir cenaze töreninde veya dini bir uygulamada işlenmesi durumunda artık ACCK, m.181 değil; somut olaya göre m.191 veya m.189’un uygulanması yoluna gidilecektir.

Ayrıca Avusturya İcra Kanununun “Özel Alana Saldırlara Karşı Koruma” başlıklı 382. hükmüne göre, “özel alana yapılacak saldırılara karşı, özellikle, kişisel iletişim kurma,

takip, mektup, telefon veya diğerk iletişim araçları ile iletişim kurma, belirlenmiş yerlerde bulunma, mağdurun şahsi bilgilerini ve fotoğraflarını yayınlama ve çoğaltma, kişisel bilgiler kullanılarak üçüncü kişilerden mal ve hizmet siparişı, üçüncü kişilerin mağdurla iletişim kurmasına sebep olma yasağı” gibi alınabilecek tedbirlerle hukuka aykırı rahatsız etme başta olmak üzere kişilerin özel alanına yönelik haksız fiillerin önlenmesi ve özel hayata yönelik temel hakların korunması hedeflenmiştir.

1.4.3. Belçika

Belçika’da 1998 yılında yürürlüğe giren Belçika Ceza Kanunu, “kişilerin huzur ve sükûnunu” bozmaya yönelik yapılacak olan fiilleri suç ve kabahat olarak nitelendirmiştir.

Belçika Ceza Kanunu’nun Taciz başlıklı bölümü “442 bis maddesi” şu şekildedir (<https://www.ejustice.just.fgov.be/>):

“Bu davranışın ilgilinin huzurunu ciddi şekilde etkileyeceğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde tacizde bulunan kimse, on beş günden iki yıla kadar hapis ve elli Euro ’dan üç yüz Euro ’ya kadar adli para cezası ile cezalandırılır.”

Dolayısıyla failin davranışlarına ilişkin olası kastının da bir bakıma cezalandırıldığı söylenebilecektir. Kanun metninde taciz etmek ifadesine yer verilmiş, bunun dışında kanun koyucu tarafından herhangi bir hareket türüne yer verilmemiştir. Kişinin huzurunu ciddi şekilde bozabilecek nitelikte olması ifadesinin hâkim tarafından korku ve stresi de kapsayacak şekilde yorumlanabileceği ifade edilebilir. Bu açıdan yaklaşıldığında Belçika düzenlemesinin TCK madde 123’te düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna kurucu unsurlar açısından benzediği görülmektedir.

1.4.4. Finlandiya Cumhuriyeti

Finlandiya Cumhuriyeti Ceza Kanunu’nun “kamu düzenine karşı suçlar” başlıklı 17. kısmının “Rahatsızlık Cezası” başlıklı 13. Bölümünde kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna yönelik şu şekilde bir kabahat tanımı düzenlenmiştir (<https://sherloc.unodc.org/>):

“Bir kişi;

1. gürültü yaparak veya benzeri bir şekilde, kamuya açık bir yer veya halka kapalı bir ofis, büro, işyeri, üretim yeri veya benzeri bir yer dışında, resmi eylemin seyrinde ciddi rahatsızlıklara neden olmak,

2. bir ofise, büroya, iş yerine veya benzer başka bir yere telefon ederek önemli ölçüde rahatsızlığa neden olur veya

3. bir toplu taşıma aracının, asansörün veya diğer aparatların acil durum frenini veya alarmını gereksiz yere kullanmak,

Kanunda başka bir yerde eylem için daha ağır bir ceza öngörülmedikçe, rahatsızlık cezasından para cezasına çarptırılır.”

TCK m. 123 de düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna benzer bir şekilde ifade edilse de, bu düzenlemenin bir kabahat niteliğinde olduğunu söylemek mümkündür. Gerek sadece para cezasına çarptırılması, gerekse bir hapis cezasının öngörülmemesi, Finlandiya hukuk sisteminde bu fiilin haksızlık muhtevasının suç seviyesinde cezalandırılmaya gerek görülmemesinden kaynaklandığı kanaatindeyiz. Şu halde bu kabahat tanımı, Türk Hukuk Sistemi’ndeki KK’da düzenlenen gürültü kabahatiyle benzerlik taşımakta ve eşdeğer sayılmaktadır.

1.4.5. Fransa

Fransa Ceza Kanunu’nun 222.16 maddesi kişilerin huzur ve sükûnuna yönelik bir suç tanımı düzenlemiştir. Bu düzenleme şu şekildedir (<http://www.justice.gouv.fr/>):

“Başkalarının huzurunu bozmayı amaçlayan tekrarlanan kötü niyetli telefon görüşmeleri veya gürültü nedeniyle rahatsızlıklar bir yıl hapis ve 15.000 € para cezası ile cezalandırılır.”

Görüüleceği üzere bu suç tanımı ile TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu önemli ölçüde benzerlik göstermektedir. Buradaki farklılık “ısrar” unsurunun Fransız Ceza Kanunundaki düzenlemede yer almamasıdır. Ayrıca bu metinde sadece iki seçimli hareket düzenlenmiştir. Bunlar “kötü niyetli telefon görüşmeleri” ve “gürültü”dür. Dolayısıyla bunun haricindeki kişilerin huzur ve sükûnunu bozan hareketler bu suç kapsamında değerlendirilmeyecektir.

1.4.6. İsveç

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna benzerlik gösteren ceza kanunlarından biri de İsveç Ceza kanunudur. İsveç Ceza Kanunu’nun 4. Bölümünün “Özgürlüğe ve Huzura karşı suçlar” başlığı altında bulunan 7. maddesi söz konusu suçu şu şekilde düzenlemiştir:

“Bir kimseyi fiziki olarak ya da ateşli silah kullanarak taciz eden veya taş atan veya yüksek sesle gürültü ederek ya da pervasızca davranarak taciz eden kişi, para cezası veya bir yıldan fazla olmamak üzere hapis cezasına çarptırılır.”

Madde metninde de belirtildiği gibi, kişinin huzurunu bozacak eylemler seçimlik hareketler olarak sınıflandırılmıştır. Söz konusu suç oluşturduğu hareketler; “silahla rahatsız etme”, “gürültü ile rahatsız etme”, “taş atarak rahatsız etme” ve “pervasızca davranarak rahatsız etme” şeklindedir (<https://www.government.se/>).

Bu düzenleme, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu açısından bazı seçimlik hareketler TCK'da yer almasa da önemli ölçüde örtüştüğünü söylemek mümkündür. Örneğin silahla rahatsız etme suçu TCK'nın 123. maddesinde belirtilmese de, hukuka aykırı başka bir şekilde rahatsız etme cümlesinden sayılması mümkündür.

1.4.7. İtalya

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından İtalyan Ceza Kanunu'nun 660. Maddesinde benzer bir suç tanımı bulunmaktadır. “Kişileri taciz veya rahatsız etme ” başlığı altında düzenlenen bu suç tanımı şu şekildedir:

“Kamuya açık yerlerde veya telefon aracılığıyla veya hukuka aykırı başka bir davranışla bir başkasını taciz veya rahatsız eden kişi, altı aya kadar hapis veya 516 Euro para cezasıyla cezalandırılır” (İCK, m.660).

Ayrıca İCK'da ısrarlı takip fiili de bağımsız bir suç olarak Kanunun 612. maddesinde şu şekilde düzenlenmiş ve şikâyete bağlanmıştır. Bu suç için öngörülen hapis cezası ise 6 aydan 4 yıla kadardır.

Yine aynı Kanunun 458. maddesinde, *“Her kim ölçülü ve dengeli olma durumu dışında veya çirkin ve ayıp görünen farklı herhangi bir hal ile başkasını alenen rahatsız eder veya huzuru bozarak hakkını ihlal ederse yüz lirete kadar para cezasına ve on beş gün hapis cezasıyla cezalandırılır”* hükmü yer almaktadır. Böylelikle huzur ve sükûnunu bozma fiili İCK'da suç olarak, değil kabahat olarak düzenlenmiştir (Çakmut, 2014:42).

Söz konusu suçun nitelikli hali ise, failin eski kocası/karısı veya eşi olması durumudur (Gülşen, 2012:6).

1.4.8. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ceza Yasasının “Rahatsızlık Çıkarma” başlıklı 95. maddesi şu şekildedir (<https://mahkemeler.net/>):

“Makul bir sebebi olmaksızın kamuya açık bir yerde, halkı rahatsız edecek veya huzur ve sükûnu bozacak bir biçimde gürültü veya velvele çıkaran herhangi bir kişi, hafif bir suç işlemiş olur ve üç aya kadar hapis cezasına çarptırılabilir.”

Madde metninde de ifade edildiği gibi makul bir sebep olmaksızın kişilerin huzur ve sükûnunu bozan hukuka aykırı fiiller cezai yaptırım ile cezalandırılır. TCK m.123’te düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna benzer bir nitelik taşısa da, “ısrar” unsurunun KKTC Ceza Yasası’nın söz konusu suç tanımında yer almadığı görülmektedir. Şu halde rahatsızlık eylemi ısrar olmadan tek seferde de yapılsa, bu kanuna göre suç sayılacaktır.

1.4.9. Norveç

Norveç Ceza Kanunu’nun “Kamu barışının, düzeninin ve güvenliğinin korunması başlıklı” 20. bölümünde yer alan “huzurun bozulması” başlıklı 181. maddesinde ilgili suç tanımı şu şekilde düzenlenmiştir:

“Kavga, gürültü veya diğer uygunsuz davranışlar nedeniyle rahatsızlık veren bir kişiye altı ayı geçmemek üzere para cezası veya hapis cezası verilir.

a) Kamu huzuru ve düzenini,

b) trafik kurallarını,

c) bulunulan mahallin gece vakti huzuru ve sakinliğini veya

d) diğer kişileri rahatsız eder yahut tehdit eder ise aynı cezai yaptırım uygulanır, sarhoşluk durumunda olan herhangi bir kişi için de aynı cezai yaptırım geçerlidir.”

Madde metninde belirttiği gibi, TCK’nın 123. Maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuyla önemli ölçüde benzerlik taşısa da, Norveç Ceza Kanunu’ndaki düzenlemenin daha geniş kapsamlı bir düzenleme olduğunu söylemek mümkündür (<https://www.legislationline.org/>).

1.4.10. Rusya Federasyonu

Rusya Federasyonu Anayasası’nın ikinci bölümünde yer alan “insan ve vatandaş hak ve özgürlükleri” bölümünde bulunan 21-23. maddeler arasında kişilerin temel hürriyetleri düzenlenmiştir. Bu düzenlemeler şu şekildedir:

Madde 21: Kişinin onuru devlet tarafından korunur. Hiç bir şey bu hakkın kısıtlanması için esas olamaz. ,

Madde 22: Herkes, özgürlük ve kişisel dokunulmazlık hakkına sahiptir.

Madde 23: Herkes, özel yaşamın, kişisel ve ailevi sırrın dokunulmazlığı, kendi şeref ve haysiyetinin korunması hakkına sahiptir (https://www.anayasa.gen.tr/rusya.htm).

Rusya Federasyonu Ceza Kanununda ve Rusya Federasyonu Kabahatler Kanununda doğrudan kişilerin huzur ve sükûnunu korumaya yönelik bir suç tanımı bulunmamakla birlikte Rusya Federasyonu Kabahatler Kanununda gürültü kabahatine yönelik kabahatler mevcuttur. “Gürültü seviyesi standartlarının üzerinde motorlu taşıtların faaliyete geçirilmesi” başlıklı bu kabahatler, Kanunun 8.22 ve 8.23 numaralı maddelerinde düzenlenmiştir (http://www.consultant.ru/).

1.5. ULUSLARARASI METİNLERDE YER ALAN DÜZENLEMELER

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu”na ilişkin ulusal metinlerin yanı sıra, uluslararası hukukta çeşitli düzenlemeler bulunmaktadır. Bu düzenlemeler, genellik hürriyetler, çevre, sağlık, konut dokunulmazlığı ve komşuluk hukuku alanıyla ilgilidir. Bu başlık altında, konu ile ilgili önemli görülen uluslararası metinler incelenecektir.

1.5.1. Avrupa Birliği Antlaşmaları

Avrupa Birliği Antlaşmaları içerisinde, çalışmanın konusunu oluşturan gürültü fiilinin azaltılmasını da içerisinde bulunduran; Yeşil Bildiri, Avrupa Komisyonu Yönergesi ve Çevre Eylem Programlarından oluşan üç ana düzenleme bulunmaktadır.

1.5.1.1. Yeşil Bildiri

Avrupa Komisyonu tarafından 1996 yılında yayımlanan “Yeşil Bildiri”de, çevresel gürültünün azaltılması politikalarının farklı çevre sorunlarına yönelik politikaların arkasında kaldığı belirtilmiştir. Yeşil Bildiri'nin gürültü kirliliğinin azaltılması durumuna önem veren ilk çabalardan olduğuna ve gürültü politikalarının geleceği hususunda toplumda bir tartışma başlatmayı hedeflediğine önem verilmiştir. Bu çalışmanın temel gayelerinden biri; gürültü azaltılması politikalarına öncelik vermektir (https://eur-lex.europa.eu/).

1996'da yayınlanan Yeşil Bildiri ile Avrupa Komisyonu; gürültü kirliliğine, çevre sorunları arasında yer vermiştir. Komisyon'un bu hamlesi Avrupa Parlamentosunda da destek görmüştür. Gürültü ile ilgili hususi tedbirlerin alınması ve çeşitli teşebbüslere

başlanması gerektiği, farklı gürültü kaynaklarının durumu hakkında güvenilir, karşılaştırılabilir, bilgi alışverişi sağlanabilir bilginin eksik olduğuna dikkat çekilmiştir.

1.5.1.2. Avrupa Komisyonu Yönergesi

Avrupa Komisyonu 2002 yılında; gürültünün sağlık bir yaşam sürdürülmesi açısından sosyal ve ekonomik yönlerini belirlemek ve gürültünün olumsuz etkisini en aza indirilmesini sağlamak amacıyla “EU Directive 49” adında bir yönerge oluşturmuştur.

Yönerge 'de uygulama ve sorumluluklar incelendiğinde; üye devletlerin bu Yönergenin uygulanabilmesi için kendi ülkelerinde yetkili makam ve organları belirleyip, konu ile ilgili sorumluluk vermesi gerektiği belirtilmiştir. Bu sorumluluk alanlarından en önemlileri; anayollar, demiryolları ve hava alanları için gürültü haritalarının hazırlanıp onaylanması ve bu yerler için eylem planlarının hazırlanmasıdır.

Yönerge 'ye göre, gürültünün azaltılması konusunda üye devletlerde, gürültü haritaları oluşturulmalıdır. Özellikle nüfusu 250.000'den fazla olan yerlerde düzenlenecek bu haritalar karayolları, demiryolları ve havaalanlarını da içine almalıdır. Bu gürültü haritalarına bağlı olarak uygulama planları hazırlanmalı ve toplum bu konuda bilgilendirilmelidir.

Bu planlar belirli aralıklarla revize edilmeli ve güncel veriler yerel planlara aktarılmalıdır. Var olan ya da tahmin edilen gürültü seviyeleri ve kabul edilebilir ölçüdeki gürültü düzeyleri saptanmalı ve gürültü haritalarında sınırların aşıldığı alanlarda ikamet eden nüfusun konut sayıları, alınabilecek önlemler için maliyet/fayda oranları belirlenmelidir.

Ayrıca yol trafiği, demiryolu ve sivil havaalanları gürültüsünden etkilenen kişilerin sayılarını azaltmak amacıyla belirlenecek hedeflerin Avrupa Komisyonu'na bildirilmesi önem arz etmektedir.

Bu yönergede, sağlığın ve çevrenin korunması konusunda geliştirilmesi gereken politikalardan birinin de gürültü kirliliği problemi olması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca geçmişte yapılan düzenlemelere ek olarak; özellikle karayolu, demiryolu ve havayolu taşıtları ile açık havada gerçekleşen ve endüstri araçlarından yayılan gürültünün kısa, orta ve uzun ölçekte önlenmesi için geliştirilmesi gereken bazı çabalara vurgu yapılmaktadır. Avrupa Birliği'nin gürültüyle ilgili çevre politikalarına üye devletlerin hepsinin uyumunu sağlamak için, ortak bir çevresel gürültü sınır değeri ve ortak bir değerlendirme ölçeği geliştirilmesinin gerekliliğine de değinilmiştir (<https://ec.europa.eu/>).

1.5.1.1. Çevre Eylem Programları

Avrupa Birliği'nce geliştirilen çevre politikalarının oluşturulmasında 1973 yılından itibaren hazırlanan Çevre Eylem Programları'nın önemli bir yeri vardır. Avrupa Birliği'nde çevrenin korunması konusunda oluşan bilinç ve farkındalıkla birlikte çevre kirlilikleri ile hem küresel boyutta hem de bölgesel olarak mücadele etme gerekliliği anlaşılmış, bu çerçevede eylem programları hazırlanmaya başlanmıştır. Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ve uygulanan Çevre Eylem Programları; kirlilikle mücadele, çevre sorunları konusunda hem halkın hem kamu görevlilerinin bilinçlenmesini sağlama, çevre ile ilgili resmi bilgilere erişimi kolaylaştırma ve mevzuatın oluşturulmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu programlar sadece çevre politikası konusundaki hedefleri belirlemekle kalmayıp, aynı zamanda hedeflerin gerçekleşmesine yönelik stratejik araçlar da ortaya koymaktadır (Sarıkaya, 2004:3).

1.5.2. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi

Türkiye'nin de kurucu üyesi olduğu Birleşmiş Milletler tarafından 10 Aralık 1948 yılında kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, kişilerin temel hak ve hürriyetlerini belirlemiştir. Bu temel haklar arasında yaşama hakkı (m.3), özel hayat hakkı (m.12), mülkiyet hakkı (m.17) ve sağlık hakkı (m.25) gibi haklar mevcuttur. Bu temel hakların kullanılmasını engelleyecek suç tanımlarından biri de kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçudur. Dolayısıyla bu suç tanımıyla yukarıda sayılan haklar doğrudan olmasa da dolaylı olarak teminat altına alınmış olmaktadır (Çakmut, 2014:30).

1.5.3. Çocuk Hakları Sözleşmesi

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde kabul edilen Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukların kişiliğinin tam ve uyumlu olarak gelişebilmesi için mutluluk, sevgi ve anlayış havasının içindeki bir aile ortamında yetişmesinin gerekliliğini kabul etmiştir. Bu bağlamda çocukların huzur ve sükûn içerisinde gelişimlerinin tamamlanması da sözleşme içerisinde özel olarak ifade edilmiş, bu hakkın kullanımının önemine değinilmiştir. Bu ilgili düzenleme şu şekildedir (Madde 16):

“Hiçbir çocuğun özel yaşantısına, aile, konut ve iletişimine keyfi ya da haksız bir biçimde müdahale yapılamayacağı gibi, onur ve itibarına da haksız olarak saldırılamaz.

Çocuğun bu tür müdahale ve saldırılara karşı yasa tarafından korunmaya hakkı vardır.”

“Taraf Devletler, çocuğun olabilecek en iyi sağlık düzeyine kavuşma, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerini veren kuruluşlardan yararlanma hakkını tanırlar. Taraf Devletler, hiçbir çocuğun bu tür tıbbi bakım hizmetlerinden yararlanma hakkından yoksun bırakılmamasını güvence altına almak için çaba gösterirler” (<https://www.unicef.org/>).

1.5.4. Stockholm Bildirgesi

“Stockholm Bildirgesi” olarak da ifade edilen “Milletler İnsan ve Çevre Konferansı Bildirgesi” üçüncü kuşak haklardan sayılan Çevre Hakkı’nın oluşumunda ilk adım olarak 5 Haziran 1972 tarihinde Stockholm Birleşmiş Milletler Çevre Konferansında ilan edilmiştir.

Bu sözleşmede kişilerin “sağlıklı çevrede yaşama hakkı” koruma altına alınmıştır (<https://hukukbook.com>).

1.5.5. Afrika İnsan ve Halklar Hakları Şartı

“Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı”, 27 Haziran 1981 tarihinde Afrika Birliği Organizasyonu tarafından kabul edilmiş olup 21 Ekim 1986 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmede kişinin manevi bütünlüğünün yani onur, şeref, haysiyet vb. kişinin özgür birey oluşu, sağlık hakkı ve diğer insanlara karşı saygınlığı gibi manevi değerleri koruyan maddeler bulunmaktadır. Bu maddeler şu şekildedir:

“Madde 5: Her birey, insan olmasına yerleşik onuruna saygı gösterilmesi ve hukuksal statüsünün tanınması hakkına sahiptir. Sömürü ve aşağılamanın, özellikle kölelik, köle ticareti, işkence, zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı ceza ve muamele olmak üzere, her biçimi yasaktır.

Madde 6: Her birey kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına sahiptir. Hiç kimse, yasa tarafından önceden düzenlenmiş nedenler ve koşullar hariç, özgürlüğünden yoksun bırakılamaz. Özellikle, hiç kimse keyfi olarak gözaltına alınamaz ya da gözaltında tutulamaz.

Madde 15: Her birey, elde edilebilir en yüksek fiziksel ve zihinsel sağlamlık halinden yararlanma hakkına sahip olacaktır.

Madde 27: Her bireyin, ayrımcılık yapmaksızın diğer bireylere saygı göstermek ve onları dikkate almak ve karşılıklı saygıyı ve hoşgörüyü geliştirmeyi, güvence altına almayı ve yeniden uygulamaya koymayı amaçlayan ilişkileri muhafaza etmek ödevi olacaktır.” (<https://hukukbook.com>).

1.5.6. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

Avrupa İnsan Hakları sözleşmesi, çeşitli insan hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amacıyla; Avrupa Konseyi tarafından 04 Kasım 1950 tarihinde Roma’da üye devletler tarafından imza altına alınarak kabul edilmiştir.

Türkiye ise, Avrupa İnsan Hakları sözleşmesini 20 Mart 1952 tarihinde imza altına almıştır.

19 Mart 1952 tarihli ve 8662 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Koruma Sözleşmesi” ve buna ait “Ek protokol”ün tasdiki hakkında, Kanun’da kişilerin huzur ve sükûnunun bozulması suçu açısından; yaşama hakkı, hürriyet hakkı ve özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkı güvence altına alınan haklardandır ve bu düzenlemeler şu şekildedir:

“Madde 2 - Yaşama hakkı

1. Her ferdin yaşama hakkı kanunun himayesi altındadır. Kanunun ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infazı dışında, hiç kimse kasten öldürülemez.

Madde 5 - Hürriyet ve güvenlik hakkı

1. Her ferdin hürriyete ve güvenliğe hakkı vardır. Aşağıda mezkûr haller ve kanuni usuller dışında hiç kimse hürriyetinden mahrum edilemez.

Madde 8: Özel ve aile hayatına saygı hakkı

1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir” (<https://www.echr.coe.int/>).

BÖLÜM II

TÜRK CEZA MEVZUATINDA İLGİLİ SUÇ VE KABAHATLER

2.1. GENEL AÇIKLAMALAR

Türk Ceza Mevzuatında yürürlüğe giren ilk ceza kanunu, 1 Mart 1926'da kabul edilen ve 13 Mart 1926'da yürürlüğe giren 765 sayılı TCK'dır. 1889 Zanardelli İtalyan Ceza Kanunu'ndan mülhem 765 sayılı TCK, yaklaşık seksen yıl Türk Hukuk Sisteminde uygulanmıştır.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna ilişkin 765 sayılı TCK'da üç madde mevcuttur. Bunlar kanunun "kabahatler" başlıklı üçüncü kitabının, "ammenin nizamına müteallik kabahatler" başlıklı birinci babının, "halkı rahatsız eden hareketler" başlıklı yedinci faslının 546, 547 ve 548. maddeleridir. Bu maddeler şu şekildedir:

Madde 546 - *"Her kim, gürültü veya velvele ile mutat hilaflı olarak çan ve alatı saire çalarak yahut kanun ve nizam ahkâmına muhalif surette gürültülü bir meslek ve sanat icar eyleyerek halkın veya meclis ve mahfillerin meşguliyet veya huzur ve rahatını ihlal ederse on beş liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur.*

Bu fiil gece yarısından iki saat evvelinden sonra işlenirse hafif cezayı nakdi otuz liraya kadardır."

Madde 547 - *"Her kim, itidal ve muvazene haricinde veya çirkin ve ayıp görünen sair herhangi bir hal ile başkasını alenen incitir veya huzur ve rahatını ihlal ederse on beş güne kadar hafif hapse veya otuz liraya kadar hafif cezayı nakdiye mahkûm olur."*

Madde 548 - *Her kim, umumi bir mahalde yahut umuma açık yerlerde yalan uydurarak başkasını zarara sokacak veya halkın huzurunu bozacak suretlerle saffetinden istifadeye kalkarsa bir aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis cezasıyla mahkum edilir.* (<https://www.mevzuat.gov.tr/>).

Bu ifadeler ile kişilerin huzur ve sükûnunu bozmaya yönelik hareketler ve cezai yaptırımlar kabahat olarak düzenlenmiştir. Eski Türk Ceza Kanunu döneminde kabahatler hafif suç tanımları sayılmakta ve karşılığında hapis cezası verilebilmekteydi. Nitekim kişilerin huzur ve sükûnunu bozan bu kabahatler de hafif hapis cezasıyla cezalandırılmıştır.

Bu çalışmanın konusu oluşturan 5237 sayılı TCK'nın Hürriyete karşı suçlar bölümünün 123. maddesinde yer alan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun temelini oluşturmuştur. 1 Haziran 2015 tarihinde yapılan kanun değişikliği ile 765 TCK yürürlükten

kaldırılmıştır. 5237 sayılı TCK'nın "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıklı "Yedinci Bölümü'nün 123. maddesinde "kişilerin huzur ve sükûnunu bozma" suçu tarafından düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

"(1) Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması halinde, mağdurun şikayeti üzerine faile üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir."

Bu düzenlemenin gerekçesi ise, TBMM tutanaklarında şu şekilde ifade edilmiştir (TBMM, Dönem:22, Yasama Yılı:2, Sıra Sayısı:664, s.532):

"Madde, belirli bağımlı hareketlerle kişilerin huzur ve sükûnlarının bozulması hususunda gösterilen çabaları cezalandırmaktadır."

Suçun maddî unsuru bir kimseye ısrarla, gece gündüz demeden telefon edilmesi veya ona karşı ısrarla gürültü yapılmasıdır. Örneğin oturulan apartmanın alt veya üst katında sürekli olarak öteberi çalarak gürültü yapılması gibi."

Ancak bu hareketlerin sırf mağdurun huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla yapılması gerekmektedir. Böylece madde, suçun oluşması için özel bir maksatla hareket edilmesi şartını getirmektedir."

Dikkat edilmelidir ki, bu suç tanımıyla cezalandırılan fiiller, kişiler üzerinde uygulanacak maddî veya cebri bir müdahale niteliği taşımamaktadır. Bu suç tanımı ile kişilerin psikolojik, ruhsal sükûn içinde yaşamak hakkını korunmaktadır."

Yapılan etkinlikler sonucu mağdurun dengesi bozulduğu örneğin ruhsal bir teşevvüğe uğradığı hâllerde ise, kasten yaralama suçu söz konusu olacaktır."

Maddede düzenlenen suçun soruşturulması ve kovuşturulması, suçtan zarar görenin şikâyetine bağlıdır."

2.2. KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇUNUN UNSURLARI

5237 sayılı TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen "kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu"nın unsurları; "maddi unsurlar", "manevi unsurlar" ve "hukuka aykırılık unsuru" olmak üzerinde üç başlık altında incelenecektir.

2.2.1. Suçun Maddi Unsurları

Türk Ceza Hukukunda bir suçun maddi unsuru; "fiil", "fail", "mağdur", "suçun konusu", "netice" ve "illiyet bağından oluşmaktadır. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma

suçu ise, neticesiz bir suç olmadığından “netice” ve “illiyet bağı” bu çalışmada incelenmeyecektir. Diğer dört unsur, mutlaka kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda bulunmalıdır ki, suç tamamlanmış olsun. Öğretide bir görüşe göre, bu suçta “netice” de bir maddi unsurdur ve bu suçta netice de yer almaktadır (Kocasakal, 2015:138). Bu düşünceye katılmamaktayız, çünkü suçun kanuni tanımında mağdurun rahatsız olması, ruhsal yönden huzurunun bozulması gibi bir netice madde metninde ayrıca ifade edilmemiştir. Dolayısıyla huzur ve sakinliği bozmak amacıyla işlenen hareketlerle bu suç tamamlanmaktadır ve bunun dışında bir netice aranmamaktadır. Öğretide bu düşüncenin savunulmasını, mülga TCK dönemindeki suçun harekete bitişik olup olmaması yönündeki düşünceye bağlamaktayız. Yeni TCK, bu düşünceden vazgeçmiştir (Özgenç, 2020:190).

2.2.1.1. Fail

Her suçun mutlaka bir faili bulunmaktadır. Türk Ceza Hukuku anlamında fail, ancak gerçek kişidir (TCK, m.37) dolayısıyla tüzel kişiler bir suçun faili olamamaktadır (TCK, m.20/2).

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda fail ise, işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarının bilincinde olan herkestir (Özgenç, 2020:180). Öğretide bir görüşe göre, akıl hastaları ve çocukların tamamı da bu suçun faili olabileceği ifade edilmektedir ki, bu görüşe katılmamaktayız (Ekici Şahin, 2013:26; Centel, vd., 2011:238; Özen, 2019:483). Çocuklar ancak hukuki anlam ve sonuçlarını algılayabildiği durumlarda bu suçun faili olabilecekken; akıl hastaları ise ancak irade ve davranışlarını yönlendirme yeteneğinin varlığı halinde bu suçun faili olabilecektir. Aksi halde işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan bir akıl hastası veya çok küçük yaşta bir çocuğun bu suçun faili olabileceğini ifade etmek mümkün gözükmemektedir.

Suçun failin kamu görevlisi veya bir sanat ya da meslek sahibi tarafından işlenmesinin bir önemi bulunmamaktadır ki, bu durum öğretide eleştirilmektedir. Katıldığımız görüşe göre, suçun failinin kamu görevlisi, bir sanat veya meslek sahibi olması durumu cezaya artıran bir nitelikli hal olarak TCK m.123’de düzenlenmelidir (Yılmaz, 2017:14; Kocasakal, 2015:118).

2.2.1.2. Mağdur

Her suçta bir failin bulunması gerektiği gibi, her suçun da bir mağduru bulunmaktadır. Fail de olduğu gibi, bir suçun mağduru da ancak gerçek kişidir (TCK, m.20). Dolayısıyla tüzel kişileri bir suçun mağduru olamamakta, ancak suçtan zarar göreni

olabilmektedir. Bazı suçlarda, doğrudan bir mağdur gösterilememektedir ki, bu durumda toplumu oluşturan herkes suçun mağduru sayılmaktadır (Geniş anlamda mağdur kavramı). Örneğin kişilerin huzur ve sükûnu bozma suçunda, bu suçun bir doğrudan mağduru gösterilebilirken; çevrenin taksirle veya kasten kirletilmesi suçunda (TCK, m.181, 182) her zaman bir mağdur gösterilememektedir. Bu durumda toplumu oluşturan herkes bu suçun mağduru sayılacaktır (Koca ve Üzülmez, 2020:115).

Mağdur ile suçtan zarar gören kavramlarını birbirine karıştırmamak gerekir. Suçtan zarar gören, doğrudan bir suçun mağduru olamayan fakat fiilin işlenmesiyle bir hakkı ihlal edilen gerçek veya tüzel kişidir. Yani bir suçun mağduru ancak gerçek kişi olabilirken; suçtan zarar gören ise, gerçek kişi dışında tüzel kişi de olabilmektedir (Özgenç, 2020:224). Örneğin bir bankanın soyulması fiilinde, kendisine silah doğrultulan kasiyer, suçun mağduru iken; parası çalınan banka ise, bu suçun suçtan zarar görenidir.

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından, bu suçun mağduru; kendisine ısrarla telefon edilen, gürültü yapılan veya hukuka aykırı bir şekilde yapılan başka bir harekette bulunulan kişidir. TCK'nın 123. maddesinin başlığı, birden fazla kişinin bu suçun mağduru olabileceği, tek kişinin bu suçun mağduru olamayacağı gibi bir çağrışımda bulunsa da bu doğru değildir. Bir kişi de, bu suçun mağduru olabileceği birden fazla kişi de, bu suçun mağduru olabilecektir (Gülşen, 2012:8). Madde metninde yapılan bu tercih kanun tekniğine aykırıdır, bu durum TCK'nın bazı suç tiplerinde de mevcuttur. Örneğin, “*çocukların cinsel istismarı (m.103)*”, “*kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde ilâç yapma veya satma (m.186)*”, “*kişilerin malları üzerinde tasarruf (m.261)*” suçlarında çoğul şahıs şeklinde tanımlamalar yapılmıştır ki, tekil olarak düzenlenmesi kanun tekniğine daha uygun olacaktır.

2.2.1.3. Fiil

Türk Ceza Hukukunda bir suçun unsuru olarak fiil, kişinin iradesiyle hâkim olduğu, belirli bir amaç doğrultusunda gerçekleştirdiği ve dış dünyada gözlemlenebilen insan hareketleridir (Demirtaş, 2014:213). Fiil; fail ve mağdur gibi bütün suçlarda zorunlu olarak bulunması gereken bir maddi unsurdur. İnsan hareketine fiil vasfını kazandıran onun bir irade ürünü olması ve belirli bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilmesidir. Bundan dolayı, cansız varlıkların, bitkilerin, hayvanların ve doğa olaylarının hareketleri ceza hukuku anlamında bir fiil sayılmamaktadır (Özgenç, 2020:179).

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında fiil, madde metninde seçimlik hareketlerle ifade edilmiştir. Bunlar; *“bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması”* fiilleridir. Bu seçimlik hareketler görüleceği üzere madde metninde üç gruba ayrılmıştır. Bunlar, “telefon etmek”, “gürültü yapmak” veya “hukuka aykırı başka bir davranışta bulunmak”tır.

Bu üç gruptaki seçimlik hareketlerin, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturabilmesi için, fiilin belirli bir kişiye yönelik olması, “ısrarlı” bir şekilde yapılması ve huzur ve sükûnu bozmaya elverişli olmasıdır (Ekici Şahin, 2013:28; Gülşen, 2012:9).

2.2.1.3.1 Telefon Edilmesi

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun ilk seçimlik hareketi, “telefon edilmesi” olarak madde metninde ifade edilmiştir. Bir kimseye telefon edilmesini, kişiye yönelik sabit hat, mobil cihaz, uydu telefonu veya çevrimiçi sosyal medya iletişim kanalları üzerinden gerçekleştirilen bedelli veya bedelsiz çağrı ve aramalar olarak anlamak gerekir (Çakmut, 2014:63). Yani söz konusu telefonun sabit, mobil, araç telefonu gibi benzer işleve sahip bir telefon olması mümkündür. Hatta internet üzerinden sabit, mobil veya araç telefonunun aranmasında da bu suç oluşmuş olacaktır (Özbek, 2008:833).

Burada önemli olan bir diğer husus, bu telefon etmenin “ısrarlı” bir şekilde gerçekleştirilmesi ve kişiyi rahatsız etme amacının güdülmesidir. Madde metninde geçen “bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi” ibaresi, birden fazla aramanın yapılması gerekliliğine işaret etmektedir. Telefon marifetiyle kişiye ulaşma kapsamında atılan mesajlarda, telefon etme cümlesinden sayılmalıdır. Şu halde “telefon etme” veya “mesaj gönderme” şeklindeki bu hareketin bir defa yapılması yeterli olmayıp “ısrar” unsurunu oluşturacak sayıda olması gerekmektedir. Bu nedenle, tek bir telefon araması ya da mesaj yazımı, bu hareket kapsamında değildir. Öğretide ve yargı kararlarında çok sayıda telefon edilmesi veya mesaj gönderilmesi “ısrar” olarak kabul edilmekle birlikte, kesin bir sayı verilmemektedir. Kanaatimizce madde metninde herhangi bir sayı belirtilmese de, en az üç kez bu şekilde bir aramanın yapılması ya da telefon mesajının yazılması bu suçun oluşması için yeterli olmalıdır. Bu aramalara mağdurun karşılık verip vermemesi ise, önem arz etmemektedir (Ekici Şahin, 2013:28; Yılmaz, 2017:21).

Keza telefon edilmesi ve konuşma sürecinin gerçekleşmesi durumunda ise, konuşmanın muhtevasının hakaret veya cinsel taciz gibi başka bir suçu oluşturmaması da gerekmektedir. Aksi takdirde, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu değil, hakaret veya cinsel taciz suçu oluşmuş olacaktır. Eğer yazılan mesajlar veya yapılan telefon konuşmaları cinsel içerikli bir rahatsız etme ya da kişinin onur, şeref ve saygınlığına zarar verici nitelikteyse bu durumda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu oluşmayacaktır. Şu halde, bir telefon görüşmesi sırasında kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluşabilmesi için, kişiyi rahatsız etme amacıyla birlikte başka bir suçun da işlenmemesi gerekmektedir. Günümüz teknolojisinin ilerlemesi ve çeşitli iletişim araçları yolu telefon edilmesine benzer şekilde fiiller bulunmaktadır. Bu fiillerden kısa mesaj, elektronik posta ve sosyal medya (whatsapp, telegram, instagram, facebook, twitter vb.) yoluyla yapılmış olmasının bu suçu “telefon edilmesi” kapsamında oluşturduğu kanaatindeyiz. Madde metninin telefon edilmesi kısmının genişletilmesi ve belirlilik ilkesine uygun bir şekilde yeniden düzenlenmesi fayda sağlayacaktır (Kocasakal, 2015:121).

2.2.1.3.2 Gürültü Yapılması

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu”nda madde metninde ifade edilen bir diğer seçimlik hareket “gürültü yapılması”dır. Gürültü kavramı, sözlük anlamı itibariyle, aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata demektir (<https://sozluk.gov.tr/>).

Gürültü yapılması, hayatın olağan akışı içerisinde makul ses yoğunluğunun ötesinde, insanın rahatsız ve huzursuz edecek seslerin çıkarılması demektir (Özbek, 2008:834). Gürültünün kaynağının ne olduğu önem arz etmemektedir. İnsan, hayvan ya da bir araç-gereç marifetiyle gürültünün çıkarılması mümkündür (Gülşen, 2012:9). Örneğin, komşu daireden rahatsız etmek amacıyla öteberi çalınması, yüksek sesle ses yayını yapılması, havalı korna çalınması, evde müzik söylenmesi, halk oyunları oynanması, devamlı sivri topuklu ayakkabı giyilmesi şeklindeki hareketlerle gürültü yapılması, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturacaktır (Hafizoğulları ve Özen, 2015: 226). Burada önemli olan husus, yapılan gürültünün kişiyi rahatsız etme amacıyla gerçekleştirilmesidir. Aksi takdirde kişiyi rahatsız etme amacı olmaksızın çıkarılan gürültülerin kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu değil, KK'da düzenlenen gürültü kabahatini veya ilgili diğer kabahatleri (sarhoşluk, rahatsız etme kabahati gibi) oluşturacaktır (KK, m.36/1). Eğer çıkarılan gürültü sonucu kişinin sağlığı bozulmuşsa mesela kulak zarı zarar görmüşse, bu durumda TCK'nın 183. maddesinde düzenlenen “gürültüye neden olma suçu” söz konusu olacaktır (Kocasakal, 2015:123).

Bu fiil açısından da “ısrar” unsuru aranmaktadır. Lakin gürültü yapılması, telefon edilmesine bakarak birkaç kez tekrarlanması gerekmemektedir. Kanaatimizce söz konusu gürültü, bir defa da olsa, fakat uzun süreli nitelikteyse, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu tamamlanmış sayılmalıdır (Malkoç, 2008:1088).

Örneğin aralarında husumet bulunan iki komşudan biri, diğerini rahatsız etmek amacıyla geç vakitte dairesinde makul sınırların ötesinde gürültü çıkarması, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturduğunda şüphe yoktur. Fakat çıkarılan gürültü sonucunda mağdurun akıl, beden veya ruh sağlığı bozulmuş olması durumunda artık TCK m.123 değil, m.183’te düzenlenen “gürültüye neden olma suçu” söz konusu olacaktır. Çünkü TCK m.183’te düzenlenen bu suç, m.123’e göre, daha özel nitelikte bir suç tanımıdır. “Özel normun genel norma önceliği” kuralı gereği, söz konusu olayda TCK m.183’ten gürültü çıkararak komşunun bir ceza sorumluluğu söz konusu olacaktır.

2.2.1.3.3 Hukuka Aykırı Bir Davranışta Bulunulması

TCK m.123’te düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozmaya yönelik telefon edilmesi ve gürültü yapılmasının haricinde, madde metninde “ısrarla ... hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması” hali de, bu suçun oluşması için yeterli bir seçimlik hareket olduğu ifade edilmiştir. Fakat bu davranışın kesin bir hukuka aykırılık oluşturması gerektiği belirtilmiştir (Ekici-Şahin, 2013:30). Örneğin bir kimseyi rahatsız edecek şekilde araçla takip, kişinin kaldığı evin camına belirli aralıklarla taş atmak, gece uykuda uyuyanları uyandırmak amacıyla köpeklerin havlamasını sağlamak, işyerinde beraber çalıştığı meslektaşının huzurunu bozacak şekilde hareketlerde bulunmak mesela belirli aralıklarla kâğıttan uçak atması gibi hareketler, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturacaktır.

Eğer yapılan bu hareketler kişiyi rahatsız etme amacı taşııyorsa ya da hukuka uygun hareketlerse bu suç söz konusu olmayacaktır. Örneğin bir mesleğin veya sanatın ifası sırasında yapılan gürültü veya farklı bir eylem fiili hukuka uygun hareketlerdir. Bir marangoz ustasının suntalara çivi çakması ya da sokakta satış yapan hurdacının makul satış yöntemi şeklinde insanlara seslenmesi, mesleğin ve sanatın icrası kapsamında hukuka uygun sayılacaktır. Burada kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluşmadığı açıktır (Ekici-Şahin, 2013:42).

TCK m.123’te düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda söz konusu seçimlik hareketlerin gerçekleştirilmesinde eğer bir hukuka uygunluk nedeni varsa bu suç

söz konusu olmayacaktır. Mesela bir polis görevlisinin bir banka soygunu önleme çabasında gerek bağıırıp çağırması gerekse de hoparlör aracılığıyla suçlulara hitap etmesi ya da bir silahlı çatışmada silahıyla karşılık vermesi durumunda polis memurunun çıkardığı sesler bir gürültüye neden olsa da, TCK'da görevin yerine getirilmesi bir hukuka uygunluk nedeni olduğundan polisin çıkardığı bu ses ve gürültüler, hukuka uygun kabul edilecek, bir suçtan özellikle TCK m.123'ten dolayı polis memurunun bir ceza sorumluluğu söz konusu olmayacaktır (Özbek, 2008:834; Özbek vd., 2015:487).

Beykoz 1. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen bir davada, taraflardan birinin TCK m.123'te düzenlenen "ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması" ibarelerinin "belirlilik" ilkesine ve Anayasanın 2. ve 38. maddesine aykırı olduğundan bahisle, itiraz yoluna başvurarak Anayasa Mahkemesi'ne müracaat etmiştir. Anayasa Mahkemesi ise, 07.09.2016 tarihli ve 44/53 sayılı kararıyla söz konusu ibarenin Anayasa'ya ayrılık teşkil etmediğine karar vermiştir. Bu kararı verirken katıldığımız şekilde şu gerekçelere dayanmıştır:

"Maddede huzur ve sükûnu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla telefon edilmesi, gürültü yapılması şeklinde davranışlar sayıldıktan sonra aynı maksatla yapılan hukuka aykırı diğer davranışların da bu suçu oluşturacağıın kabul edilmesinin, hukuki belirsizliğe yol açacağı söylenemez. Zira kanun metni bir bütün olarak değerlendirildiğinde ve maddeyle korunmak istenen hukuki yarar da göz önüne alındığında, itiraz konusu kuralın huzur ve sükûnu bozucu nitelik taşıyan hukuk düzenine aykırı davranışları ifade ettiği anlaşılmaktadır. Suç olarak düzenlenen fiilin, farklı hareket biçimleriyle işlenebilir olması, belirsiz olduğu anlamına gelmez. Dolayısıyla itiraz konusu kuralın "belirlilik" ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

Öte yandan, bir kimsenin sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla yapılacak "hukuka aykırı davranışlar" çok farklı şekillerde ortaya çıkabileceğinden bu kavrama giren tüm davranışların kanun koyucu tarafından önceden belirlenmesi ve tek tek sayılması zorunluluğundan söz edilemez. Kanun'un, hangi eylemin suç teşkil ettiğinin ve bu eyleme bağlanan yaptırımın ne olduğunun, belli bir açıklık ve kesinlikte öngörülebilmesine imkan verecek şekilde kaleme alınmış olması, kanunilik ilkesinin sağlanması bakımından yeterlidir. Yukarıda açıklandığı üzere, itiraz konusu kuralla, Kanun'da sırf huzur ve sükununu bozmak maksadıyla hukuka aykırı bir davranışta bulunulması hali suç olarak düzenlenerek buna ilişkin yaptırım da belirlenmiş olduğundan, kuralın suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı bir yönü de bulunmamaktadır (sinerjimevzuat.com.tr)"

2.2.1.4. Suçun Konusu

Türk Ceza Hukukunda, suçun maddi unsuru olarak bir suçun konusu, “hareketin yöneldiği kişi ya da şeydir” (Öztürk ve Erdem, 2013:169). Başka bir ifadeyle suçun gerçekleşmesiyle ihlale uğrayan, zarara uğrayan veya tehlikeye giren şey suçun maddi konusudur (Özgenç, 2020:214). Her suçta mutlaka bir konu mevcuttur. Fakat bu konu, her zaman bir cisimden ve bir maddeden ibaret değildir. Maddi olarak bir nesneden bahsedemediğimiz durumlarda, suçun konusu genellikle kişiye ait manevi bir değerdir. Örneğin TCK, m.125’te düzenlenen hakaret suçunun konusu kişinin onur, şeref ve haysiyetidir.

TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda ise, suçun konusu, rahatsız olan kişinin vücut ve ruh sağlığıdır. Bu suçla korunan hukuki değer ise, kişinin huzur ve sükûnet içinde yaşama hakkıdır (Ekici-Şahin, 2013:26). Mesela yeni yıla girerken atılan hava fişek gösterilerini zevkle izleyen seyirciler için, ya da bir düğün salonunda yüksek ses ve gürültü altına halay çeken ve alkış tutarak izleyenler için kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan bahsedemeyiz. Çünkü burada zarara uğrayan bir suçun konusu yoktur, ayrıca kişileri rahatsız etmek için ses ve gürültü çıkarılmamaktadır (Özbek, 2008:833).

2.2.2. Suçun Manevi Unsurları

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda, suçun manevi unsurları “kast” ve “taksir” başlıkları altında incelenecektir.

2.2.2.1. Kast

Kast, TCK’nın 21. maddesinde, “*suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir*” biçiminde tanımlanmıştır. Kastın oluşabilmesi için; failin işlemiş olduğu eylemi istemiş olması, eylemin fail tarafından bilinmesi ve failin davranışının bilinçli bir iradede kaynaklanmış olması gerekmektedir (TCK, m.21/1).

TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ancak kasten işlenebilen bir suçtur. Öğretide bu suç, sadece doğrudan kastla işlenebildiği ifade edilse de (Yaşar vd., 2010:3872; Çakmut, 2014:69); kanaatimizce bu suçun olası kastla da işlenmesi mümkündür. Örneğin bir aile ferdi B’yi rahatsız etmek isteyen A, çıkardığı seslerle B’yi rahatsız ettiği gibi B ile aynı odada kalan C’yi de rahatsız edebileceğini öngörmesine rağmen, A’nın gürültü çıkarmaya devam etmesi durumunda, B’ye karşı

doğrudan kastla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenirken; C'ye karşı ise, olası kastla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlenmiş sayılacaktır.

Öğretide bir görüşe göre, bu suçun özel kastla işlenebileceği ifade edilmiştir (Çakmut, 2014:66; Ekici Şahin, 2013:41; Yılmaz, 2016:29). Diğer bir görüşe göre, özel kast-genel kast ayrımı yeni TCK ile düzenlenmemektedir, onun yerine “saik” veya “amaç” unsuru olarak özel kastı değerlendirmek gerekecektir (Özgenç, 2020:311). Biz bu son görüşe katılmaktayız.

2.2.2.2. Taksir

Taksir, failin özen yükümlülüğüne aykırı olarak öngörülebilir neticeyi öngörmemesi durumunda ortaya çıkan neticeden sorumlu olması ve kınanabilmesi biçiminde tanımlanmaktadır. Suç olarak kabul edilen haksızlıklar genel kural olarak kasten işlenmektedir. Taksir ise istisna olmaktadır (TCK, m.22/1).

Bu sebeple hangi suçun taksirle işlenebildiği kanunda yer almalıdır. Dolayısıyla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun kanuni tanımında taksirle cezalandırılacağı düzenlenmediğinden bu suçun taksirle işlenmesi mümkün değildir (Özen ve Köksal, 2019:502).

Örneğin hareket halinde araç sürücüsü yanlışlıkla ani bir şekilde kornaya basması ve birini rahatsız etmesi taksirli bir davranıştır ve TCK'da bir suç olarak düzenlenmemiştir. Fakat kalp krizi geçiren A'nın kafası direksiyona düşmesi halinde sürekli bir korna sesi çıkmasında ve kişilerin bundan rahatsız olmasında ise, taksir de bulunmamaktadır, çünkü burada bilinçli bir irade olmadığından ceza hukuku anlamında bir fiil bulunmamaktadır. Bu nedenle bir ceza sorumluluğu söz konusu değildir (Gülşen, 2012:12).

2.2.3. Suçun Hukuka Aykırılık Unsuru

Bir suç tanımı belirlenirken kanuni düzenleme altına alınan fiilin hukuka aykırı bir fiil olması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle kanun koyucu hukuka uygun fiilleri suç olarak düzenleyemez. Ancak hukukun ve ahlakın haksız fiil olarak kabul ettiği fiillerden suç tanımlarının belirlenmesi mümkündür (Özgenç, 2020:314).

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun kanuni tanımında “*bir kimsenin sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla*” ibaresi ve “*hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması*” ibareleri, bu suçun hukuka aykırılık unsuruna dikkat çekmektedir.

TCK'nın 24. 25 ve 26. maddelerinde hukuka uygunluk sebepleri düzenlenmiştir. Bunlar, “kanunun hükmü ve amirin emri”, “meşru savunma” ve “ilgilinin rızası”dır. Bunların varlığı halinde işlenen fiil hukuka uygun kabul edilecektir. Örneğin bir polis arabasının kanun hükümlerine uygun bir şekilde bir suçluyu kovalarken çevreyi rahatsız etmesi ya da bir komşunun alt katında çalışan oto yıkamadan çıkan seslere rıza göstermesi hukuka uygun kabul edilecektir. Dolayısıyla burada kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmemiş sayılacaktır (Gülşen, 2012:14).

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında suçun maddi, manevi ve hukuka aykırılık unsurlarını bir örnek üzerinde şu şekilde ifade edilebilir:

Örneğin A ile B, aynı apartmanda altlı üstlü oturan iki komşudur. A halısını balkondan çırparken, tozu alt kattaki B'nin serili çamaşırlarına gelse bu durumda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmemiş olacaktır. Çünkü hem A'nın B'yi rahatsız etme kastı, hem de A'nın fiilinde bir “ısrar” bulunmamaktadır.

Fakat olay şöyle olsaydı, A ile B arasında bir husumetten dolayı sürekli A, halısını çırparken B'nin serili çamaşırlarına bu fiilini icra ediyorsa, kanaatimizce bu durumda B'ye karşı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmiş olacaktır. Çünkü ısrar unsuru ve A'nın B'yi rahatsız etme kastı ortadadır.

Eğer A'ya halı çırpma eyleminde oğulları B ve C'de eşlik ederse, yani üçü birden halıyı, B'yi rahatsız etmek için çırpmışlarsa, hepsi birden bu suçun müşterek faili sayılacaktır. Bu fikri eşine ve çocuklarına A'nın eşi D vermişse, bu durumda D, bu suçun azmettirenini olarak sorumlu tutulacaktır. Eğer A'nın bu fiili işleme düşüncesi zaten varsa ve D bu fikri kuvvetlendirmişse, bu durumda D, bu suçun yardım edeni olarak cezalandırılacaktır.

2.3 SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

Bu bölümde, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu bağlamında suçun özel görünüş şekilleri “teşebbüs”, “iştirak” ve “içtima” başlıkları altında incelenecektir.

2.3.1. Teşebbüs

TCK'da suça teşebbüs kurumu, kanunun 35. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(1) Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

(2) Suça teşebbüs halinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine onüç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir.”

Bu düzenleme, genel hüküm niteliğinde olup tüm suç tanımları için geçerlidir. Düzenlemenin 1. fıkrasında, bir suça teşebbüsten bahsedilebilmesi için dört şart sayılmıştır. Bunlardan birincisi, öncelikle kasten işlenebilen bir suçun varlığının somut olayda bulunuyor olması gerekir. Buna “*işlemeyi kastettiği*” ifadesi işaret etmektedir. Başka bir ifadeyle, taksirle bir suça teşebbüs mümkün değildir. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu da kasten işlenebilen bir suç olduğundan bu suça teşebbüs mümkündür (Gülşen, 2012:14; Yaşar vd., 2010:3872).

Teşebbüsün oluşması için ikinci şart ise, fiilin hazırlık hareketlerinden çıkıp icra hareketlerine geçmesidir. Bu şartı ise, madde metninde “*doğrudan doğruya icraya başlayıp*” ibaresi ifade etmektedir. Esasen bir suç sürecinde ilk aşama hazırlık hareketi ile başlar. Hazırlık hareketi, failin işleyeceği suç için yapmış olduğu bütün hazırlıkları ifade eder ki, bu sürecin bir ceza sorumluluğu yoktur. Mesela Türk takımlarından biri ile oynamak için gelen yabancı bir takımın kaldığı otelde, gece uykusuz kalmaları için tarafların otel yakınına bir ses sistemi yerleştirmesi maddi bir hazırlıktır; bunun nasıl, ne zaman ve ne şekilde planlanıp uygulamaya sokulacağı manevi bir hazırlıktır. Şu halde hazırlık hareketleri maddi bir hazırlık olabileceği gibi, manevi bir hazırlık da olabilmektedir. İfade ettiğimiz üzere bu hazırlıklar, bağımsız bir suç oluşturmuyorsa, ceza sorumluluğu yoktur. Ne zaman ki, ses sistemi devreye sokulup otelde kalan futbolcuların duyması sağlanırsa, artık kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda icra hareketlerine geçilmiş olmaktadır. Bu durumda yakalanırlarsa kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna teşebbüsten sorumluluk söz konusu olacaktır (Ekici Şahin, 2013:43).

Teşebbüste üçüncü şart ise, fiilin elverişli hareketlerle icra edilmesidir. Bu şarta “*bir suçu elverişli hareketlerle*” ibaresi işaret etmektedir. Örneğin yukarıda verdiğimiz örnekte, otel yakınına kurulan yüksek desibelli ses sisteminin devreye sokulması, otelde kalanları rahatsız etmek için elverişli bir hareket sayılacakken; ses sistemi yerine ıslık çalınması, flüt

üflenmesi, otelde kalanları rahatsız edecek seviyede değilse hatta duyulması bile mümkün değilse burada elverişsiz bir hareket söz konusu olur, yani kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda teşebbüs söz konusu olamayacaktır (Çakmut, 2014:71).

Öğretide bir görüşe göre, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundaki seçimlik hareketlerin ısrarla gerçekleştirilmesi gereği dikkate alındığında özellikle telefon etme ve gürültü yapma fiillerinde birden fazla hareketin gerçekleşmesi gerektiğinden bu suça teşebbüs mümkün gözükmemektedir (Taneri, 2014:448; Yılmaz, 2017:32). Kanaatimizce kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından, telefon etme ve gürültü çıkarma eylemlerinde “ısrar” gerektiğinden teşebbüs aşamasında kalması için, bir kez telefon edilip ikincisinde veya iki kez telefonla arayıp üçüncüsünde fiilin elde olmayan nedenlerle tamamlanamaması mümkün olabileceğinden bu suça teşebbüs mümkündür.

Öğretide katıldığımız bir diğer görüşe göre, bir kimseyi rahatsız etmek amacıyla gürültü çıkaran failin, rahatsız etmek istediği kişinin sağır ve dilsiz olduğunu bilmemesi durumunda fiil elverişsiz sayılacak ve kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenemediği gibi, teşebbüs kalmayacaktır. Fakat sağır ve dilsizlere yüzüne ışık tutulması, rahatsız edici mektup ve mesajların gönderilmesi durumunda fiil elverişli sayılabilecektir (Ekici Şahin, 2013:44).

Teşebbüsün söz konusu olabilmesi için dördüncü şart ise, failin elinde olmayan nedenlerle suçu tamamlayamamasıdır. Buna madde metninde, “*elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise*” ibareleri işaret etmektedir. Esasen bir suçun tamamlanıp tamamlanamaması, o suçun neticeli ve neticesiz bir suç olmasına göre farklılık göstermektedir. Neticeli bir suçsa, netice gerçekleştiğinde o suç tamamlanmış sayılırken; neticesiz suçlarda yani diğer adıyla sırf hareket suçlarında ise, icra hareketlerinin tamamlanmasıyla o suç tamamlanmaktadır. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, neticesiz bir suç olduğundan icra hareketlerinin tamamlanmasıyla suç tamamlanmış olmaktadır. Ayrıca madde metninde bir netice aranmadığından mesela mağdurun gerçekten rahatsız olması, sağlığının bozulması gibi şart, madde metninde söz konusu olmadığından rahatsız edici bir hareketin yapılması suçun tamamlanması için yeterlidir, kişi rahatsız olmasa da, şikâyetçi olduğunda tamamlanmış bir suç olarak ceza yaptırımını uygulanacaktır. Şu hâlde teşebbüsten bahsedebilmemiz için, icra hareketlerinin tamamlanmamış olması gerekir. Örneğin, yukarıda verdiğimiz örnekte, ses sistemi devreye sokulduğunda gürültü çıkmasıyla hemen müdahale edilip kapatılsa burada teşebbüs söz konusu olacaktır. Eğer kısa sürede müdahale edilmezse, artık suç tamamlanmış olabilecektir ki, burada icra

hareketlerinin somut olaya göre farklı sürede tamamlanabileceği görülmektedir (Özen ve Köksal, 2019:504).

2.3.1.1. Gönüllü Vazgeçme

Gönüllü vazgeçme kurumu, TCK'nın 36. düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(1) Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse, teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; fakat tamam olan kısım esasen bir suç oluşturduğu takdirde, sadece o suçta ait ceza ile cezalandırılır.”

Görülebileceği üzere, madde metninde failin teşebbüsten cezalandırılmak yerine gönüllü vazgeçmeden yararlanabilmesi için, kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını ya da neticenin gerçekleşmesini önlemesi yani fiilden gönüllü olarak failin vazgeçmesi gerekmektedir. Bu durumda fail, suçta teşebbüsten dolayı cezalandırılmayacaktır. Fakat tamamlanan kısım esasen bir suç teşkil ettiği durumda, yalnızca o suçta ait cezayla cezalandırılacaktır (Çakmut, 2014:71).

Gönüllü vazgeçme, cezayı kaldıran şahsi bir cezasızlık nedenidir. Bundan dolayı iştirak halinde işlenen suçlarda, suçta iştirak eden öteki failer için gönüllü vazgeçme hükümleri söz konusu olmayacaktır. İştirak halinde işlenen suçlarda gönüllü vazgeçme ayrı bir hüküm altında düzenlenmiştir. TCK'nın 41. maddesine göre, iştirak halinde işlenen suçlarda yalnızca gönüllü vazgeçen suç ortağı gönüllü vazgeçme hükümlerinden faydalanabilecektir (Özgenç, 2020:526).

Örneğin bir kimseye rahatsız etmek için atılan bir mesaja, *“kendi kardeşine yapılırsa hoşuna gider mi”* şeklinde faile bir cevap verilse ve fail bundan pişmanlık duyup ikinci ve üçüncü mesajları atmasa, burada gönüllü vazgeçme söz konusu olacaktır. Henüz ısrar unsuru gerçekleşmediğinden suç tamamlanmamıştır. Tamamlanan kısım, bağımsız bir suç teşkil etmiyorsa, yani atılan tek mesajda hakaret ya da cinsel taciz suçunu oluşturacak ifadeler yoksa bir ceza sorumluluğu da söz konusu olmayacaktır (Gülşen, 2012:15).

2.3.1.2. Etkin Pişmanlık

Etkin pişmanlık, ceza azaltan veya kaldıran bir neden olarak, suç tamamlandıktan sonra söz konusu olan TCK sisteminde bir müessesedir. Genel bir hüküm olarak TCK'da bir maddesi bulunmamakla birlikte, belirli suç tanımlarının içerisinde düzenlenmiştir. Örneğin terör örgütüne üyelik suç tanımında, bir etkin pişmanlık maddesi mevcuttur (TCK, m.221).

TCK’da kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında bir etkin pişmanlık düzenlemesi yapılmamıştır, dolayısıyla bu suç tamamlandıktan sonra, fail pişman olmuş olsa da, cezayı kaldıran bir etkin pişmanlıktan söz edilemez.

2.3.2. İştirak

Türk Ceza Hukukunda “iştirak” kurumu, “bir suça katılmayı” ifade etmektedir. Kural olarak, her suç tanımı bir fail tarafından işlenebilmesi mümkündür. Eğer bir suçun işlenilişine birden fazla fail katılırsa, bu durumda “suça iştirak” kurumu söz konusu olacaktır. TCK’nın 37-41. maddeleri arasında düzenlenen suça iştirak kurumu, tüm suçlar için genel hüküm mahiyetindedir (Özgenç, 2020:536).

Türk Ceza Hukukunda “suça iştirak” konusu iki başlık altında incelenmektedir. Bunlar “faillik” ve “şeriklik” kurumlarıdır.

2.3.2.1. Faillik

Faillik kurumu, suçun işlenilişine bizzat katılmayı ve suçun işlenişinde ortak hâkimiyet sağlamayı gerektirirken; şeriklik kurumu ise, suçun işlenilişine bizzat katılmamakla birlikte dışarıdan maddi veya manevi katkı sağlamayı ifade etmektedir (Koca ve Üzülmüş, 2020:451; Özen, 2007:239).

Faillik kurumunu, kendi içerisinde üçe ayırmak mümkündür. Bunlar “tek (müstakil) faillik”, “müşterek faillik” ve “dolaylı faillik”tir. Şeriklik kurumu ise, kendi içerisinde ikiye ayrılmaktadır. Bunlar ise, “azmettiren” ve “yardım eden” müesseseleridir (TCK, m.37-41).

TCK’nın 37. maddesinde “faillik” kurumu, şu şekilde ifade edilmiştir:

“Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur (m.37/1).”

Bu maddede “müşterek faillik” ifade edilmiştir. Yani müşterek fail, bir suçun işlenişinde “bir suç işleme kararı” olan ve suçun işlenişi üzerinde “müşterek hâkimiyeti olan” herkesi ifade etmektedir. TCK m.37’ye göre, müşterek faillerin hepsi, suçun faili sayılacak ve aynı cezayı alacaktır. Örnek üzerinde açıklamak gerekirse, mesela B’nin yarınki sınavına çalışmasını engellemek isteyen alt komşuları C ve D, birlikte anlaşarak yüksek seviyede ses ve gürültü çıkarıp B’nin çalışmasına engel olmaları durumunda; C ve D, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun müşterek failleri sayılacak ve aynı cezayı alacaklardır. Fakat C ve D, birbirlerinden habersiz, ayrı dairelerde gürültü çıkararak B’nin ders çalışmasına engel olmaları durumunda; C ve D müşterek fail değil, “müstakil fail”

olarak, ayrı ayrı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun failleri sayılacaklardır. Çünkü burada, C ve D arasında bir suç işleme kararı bulunmamaktadır.

Bazen bir suçun faili, suçun işlenişinde bulunmayıp bir başkasını suçun işlenmesinde “araç” olarak kullanabilmektedir ki, burada “dolaylı faillik” söz konusu olmaktadır. Bu faillik türü, TCK’nın 37. maddesinin 2. fıkrasında şu şekilde düzenlenmiştir:

“Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur.”

Dolaylı faillikte, kusur yeteneğine sahip olmayan biri “araç” olarak kullanılabilirdiği gibi, kusur yeteneğine sahip birinin de kullanılması mümkündür. Burada önemli olan, araç olarak kullanılan kişinin suç işlendiğinin bilincinde ve farkında olmaması ya da olamamasıdır. Örneğin, dolaylı fail, araç olarak kullandığı akıl hastasına, mağdurun sırf huzur ve sükûnunu bozmak amacıyla ısrarla takip ettirebileceği gibi; gürültü yapmaları ve mağdurun ziline basıp kaçmaları veya camına taş atmaları için yaptığının bilincinde olmayan ve bunu oyun sanan küçük çocukları da araç olarak kullanabilmesi mümkündür. Bu durumda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun faili, akıl hastası veya küçük çocuklar değil, bunları “araç” olarak kullanılan kişi sayılacaktır (Ekici, 2013:45; Özen ve Köksal, 2019:505).

2.3.2.2. Şeriklik

Bazen de, kişiler suçun işlenişine “şeriklik” sıfatına sahip olarak da katkı verilmektedir. “Azmettiren” ve “yardım eden” olarak ikiye ayrılan şeriklik kurumu, olayın işlenişinde bulunmamakla birlikte dışarıdan katkı sağlamaktadır.

Azmettiren, faile suçu işlettiren kişi olmakla birlikte suç düşüncesini sıfırdan failin aklına koyan kişidir. Yani daha önce hiç aklında bir suç işleme düşüncesi olmayan fail, azmettirenin aklına girmesiyle bu suçu işlettirmektedir ki, suç işlenirse, azmettirenle fail aynı cezayı almaktadır (TCK, m.38/1). Şeriklik kurumunun bir diğer şekli “yardım eden” ise, suçun işlenişinde faile dışarıdan maddi veya manevi yardımda bulunarak katkı vermeyi ifade etmektedir (TCK, m.39). Örneğin, bir kişiyi araçla takip etmek isteyen A’ya B tarafından araç temin edilmesi durumunda B, maddi yardımda bulunarak kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna yardım eden sıfatıyla iştirak etmiş olacaktır. Burada B’nin sorumlu olabilmesi için A’nın işleyeceği suçu biliyor olması gerekmektedir. Eğer bilmiyorsa B’nin bir ceza sorumluluğu olmayacaktır. Aynı olayda; C ise, A’ya mağduru araçla takip etmesi yönünde ikna ederek bu suçu işlettirmişse, C de bu suçun azmettiren sıfatıyla iştirak edeni olacaktır.

C ile fail A aynı cezayı alacakken; yardım eden sıfatıyla iştirak eden B ise, daha az ceza alacaktır.

2.3.3. İçtima

Türk Ceza Hukukunda “suçların içtima” kurumu, işlenen birden fazla suçun toplanması, bir araya getirilmesi anlamına gelmektedir. İçtima kurumunun temelinde, tek bir fiille işlenen birden fazla suçun bulunması halinde, adil bir ceza yaptırımının uygulanması yatmaktadır (Özen, 2007:133).

Türk Ceza Hukukunda suçların içtima konusunda hakim olan ve öğretilerde kabul gören temel felsefe, “ne kadar fiil, o kadar suç; ne kadar suç o kadar ceza” kuralına dayanmaktadır (Özgenç, 2020:610). Yani bir somut olayda ne kadar fiille suç işlenmişse, her bir suçtan ayrı ceza yaptırımının uygulanması gerekecektir. Mesela bir işyerine gece vakti, izinsiz bir şekilde, kapısı kırılarak girilip mağdurun parasının kasasından çalınması olayında birden fazla fiil mevcuttur. İzinsiz iş yerine girme, kapının kırılması ve paranın çalınması, üç ayrı fiil dolayısıyla üç ayrı suç teşkil etmektedir. Bu nedenle fail, izinsiz iş yerine girmeye konut dokunulmazlığını ihlal suçundan; kapıyı kırma ile mala zarar verme suçundan; parayı çalmayla ise hırsızlık suçundan bir ceza yaptırımına maruz kalacaktır. Her bir suçun cezası, ayrı hesaplanarak failin cezası tespit edilecektir.

Gerçek içtima dediğimiz “ne kadar fiil o kadar suç; ne kadar suç, o kadar ceza” kuralının istisnaları da mevcuttur. TCK’nın 42. 43. ve 44. maddelerinde düzenlenen bu dört istisna şu şekildedir: Bileşik suç (m.42), zincirleme suç (m.43/1), aynı türden fikri içtima (m.43/2) ve farklı türden fikri içtimadır (m.44).

Öğretilerde bu istisnaların dört yerine üç olduğu, aynı türden fikri içtimanın istisnalardan biri olmadığı ifade edilse de (Özen ve Köksal, 2019:505; Ekici Şahin, 2013:46); hâkim görüş, aynı türden fikri içtima ile birlikte dört istisnanın mevcut olduğudur (Özgenç, 2020:614; Koca ve Üzülmüş, 2020:542).

2.3.3.1. Bileşik Suç

Türk Ceza Hukukunda gerçek içtima kuralının ilk istisnası olarak bileşik suç, TCK’nın 42. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(1) Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.”

Buna göre, bir suç tanımının içerisinde bir başka suçun unsuru ya da ağırlaştırıcı nedeni varsa, “bileşik suç” söz konusu olacaktır. Görüleceği üzere, burada birden fazla suç bir araya gelerek yeni bir suç tanımı oluşturmaktadır ki, bu yeni suça “bileşik suç” denilmektedir. Bileşik suç söz konusu olduğunda, tek bir suç mevcut sayılır ve tek bir cezaya hükmolunur.

TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu”nun bir unsur olarak yeni bir suç tanımı oluşturduğu bir bileşik suç tanımı bulunmaktadır. O da, TCK’nın 183. maddesinde düzenlenen “gürültüye neden olma suçu”dur. Çünkü bu suç tanımı, bir kişiyi rahatsız edecek gürültünün işlenmesi ve o kişinin sağlığının bozulmasına neden olunmasını düzenlemektedir. Şu halde, gürültüye neden olması suçu, bir bileşik suçtur. Ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ve yaralama suçundan ceza verilmeyecektir.

2.3.3.2. Zincirleme Suç

Türk Ceza Hukukunda gerçek içtimanın bir istisnası olarak “zincirleme suç” hali, TCK’nın 43. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır.”

Görüleceği üzere zincirleme suç halinde, aynı suçun farklı zamanlarda aynı mağdura bir suç işleme kararı kapsamında işlenmesi söz konusudur. Bu durumda, faile “bir” ceza verilecek, fakat verilen ceza madde metninde ifade edildiği üzere dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılabilecektir (m.43/1).

Öğretide bir görüşe göre, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun değişik zamanlarda bir suç işleme kararı kapsamında icrasının aynı kişiye karşı işlenmesi mümkün olup zincirleme suç hükümleri uygulanabilecektir (Özbek, 2008:835; Çakmut, 2014:71). Katıldığımız diğer görüşe göre ise, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün gözükmemektedir. Çünkü bu suçun kanuni tanımında gerçekleştirilecek seçimlik hareketlerin “ısrarla” yapılması gerektiğinden ve ısrar, bir fiilin farklı zamanlarda aynı mağdura karşı işlenmesi demek olduğundan ayrıca zincirleme suç hükümlerinden faile ceza verilmesi hukuki olmayacaktır (Yılmaz, 2016:33).

Esasen TCK m.123, suçun zincirleme suç hükümleri şeklinde işlenmesini bir suç olarak düzenlemiştir. Yargıtay'ın uygulamaları da bu yöndedir (Y., 4.CD., 06.01.2015, E: 2014/4453; K: 2015/229; Y. 4.CD., 21.01.2013, E: 2012/30309; K: 2013/847).

TCK'nın 43. maddesinin 3. fıkrasında zincirleme suç hali için bir istisna düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(3) Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz.”

Bu düzenlemeyle madde metninde yer alan öldürme, yaralama, işkence ve yağma suçları açısından zincirleme suç hükümleri uygulanmayacak demektir. Dolayısıyla “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu” açısından bir istisna söz konusu değildir.

2.3.3.3. Aynı Türden Fikri İçtima

Türk Ceza Hukukunda, “aynı türden fikri içtima” müessesesi, TCK'nın 43. maddesinin 2. fıkrasında düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır.”

Görüleceği üzere, bu düzenlemede tek fiille aynı suçun farklı mağdurlara işlenmesi söz konusudur. Bu durumda TCK'nın 43. maddesinin 1. fıkrasında zincirleme suç için belirlenmiş artırım uygulanacaktır (Özgenç, 2020: 637). Bu müessesenin zincirleme suç başlığının altında düzenlenmesi, zincirleme suçla ortak bir özelliğinin bulunmasından kaynaklanmaktadır. Bu da, uygulanacak yaptırımının, zincirleme suç hükümleri gibi “bir” ceza verilip artırılmasıdır (m.43/1).

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında, aynı türden fikri içtima kurumunun uygulanması mümkündür. Örneğin bir öğrenci yurdundaki sınava hazırlanacak öğrencilerin rahatsız edilmesi amacıyla, gece vakti yüksek seste gürültü yapılması durumunda, bir fiille birden fazla öğrenciye karşı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmiş olacaktır. Bu durumda faile, rahatsız olan öğrenci sayısı kadar değil, aynı türden fikri içtima gereği, “bir” adet kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ceza verilecek, fakat verilen ceza, TCK m.43/1'de belirtilen oranlarda artırılması yoluna gidilecektir (Özbek, vd., 2013:444).

Keza TCK'nın 43. maddesinin 3. fıkrasında, zincirleme suç hali için söz konusu istisna, aynı türden fikri içtima için de geçerlidir. Bu düzenlemeyle madde metninde yer alan

öldürme, yaralama, işkence ve yağma suçları açısından aynı türden fikri içtima hükümleri uygulanmayacak demektir. Dolayısıyla “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu” açısından bir istisna söz konusu değildir.

2.3.3.4. Farklı Türden Fikri İçtima

Türk Ceza Hukukunda “farklı türden fikri içtima” kurumu, TCK’nın “fikri içtima” başlıklı 44. maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme şu şekildedir:

“(1) İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.”

Esasen TCK’nın 44. maddesinin fikri içtima ile kastettiği, farklı türden fikri içtimadır. Fikri içtimayı düzenlemeyen bu maddeyle, bir fiille kanunda tanımlanmış birden fazla suçun işlenmesi halinde, en ağırından ceza verilmesi öngörülmüştür (Özgenç, 2020: 649).

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında, farklı türden fikri içtimanın uygulama alanı bulması mümkündür. Örneğin komşusunun evine birkaç metre mesafede bulunan ağaca veya yüksek bir yere çıkıp komşusunun mutfak ve yatak odasını gözetlemesi halinde fiil, hem TCK m.134’te düzenlenen özel hayatın gizliliğini ihlal suçunu, hem de TCK m.123’te düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturmaktadır. Burada tek fiille birden fazla suç işlendiğinden, farklı türden fikri içtima gereği, faile fillerin en ağır olan TCK m.134’te yer alan özel hayatın gizliliğini ihlal suçundan ceza verilecektir (Ekici Şahin, 2013:46).

TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında bu suçun özel görünüş şekillerini şu örnekte özetlemek mümkündür:

Örneğin muhtar aday olarak katıldığı muhtarlık seçimini kaybeden A, buna sinirlenip mahallesini rahatsız etmeye karar verir. Bir gece yarısı arabasıyla mahallede tur atıp dakikalarca “Kalkın deprem var! Uyanın!” demesi ve ertesi gün yüksek sesle davul zurna çaldırması gibi eylemler, A’nın işlediği kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna bir örnektir. Bu fillerle A, işlediği bir fiille tüm mahalleyi rahatsız ettiğinden “aynı türden fikri içtima” söz konusudur. Dolayısıyla aynı türden fikri içtima hükümleri gereği, rahatsız olan kişi sayısınca değil, bir adet kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçundan A, ceza alacaktır, fakat aldığı ceza artırılacaktır. Çünkü olayda fiil tektir.

Eğer olayda A, arabasıyla mahallede tur atarken “Kalkın deprem var! Uyanın!” dediği anda, arabasının kontrolünü kaybedip bir evin duvarına çarpsa, “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma” suçuyla “mala zarar verme” suçunu birlikte işlenmiş olacaktır. Yani A, bir fiille TCK’da yer alan iki suçu birlikte işlemiş olacağından “farklı türden fikri içtima” söz konusudur. Bu durumda farklı türden fikri içtima hükümleri gereği, A’ya en ağır suçtan yani “mala zarar verme” suçundan ceza verilmesi yoluna gidilecektir.

Eğer olayda A, mahalleyi rahatsız edecekken mesela elinde hoparlörle bağıracağı sırada, bir apartman dairesinin kapısında “zile basmayın, bebek var” yazısını görüp vicdana gelse ve işleyeceği fiilden vazgeçerse, kanaatimizce gönüllü vazgeçme olacaktır. Bu durumda A’ya, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna teşebbüsten ceza verilmeyecektir. Çünkü A, gönüllü vazgeçmiştir.

Eğer bu vazgeçme gönüllü olmasaydı, A elinde hoparlörle bağırırken sürü halinde gezen sokak köpeklerinin havlamasından korkup geri evine dönseydi, A elinde olmayan nedenlerle bu suçu tamamlayamadığından, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna teşebbüsten sorumlu olurdu.

2.4. SORUŞTURMA VE KOVUŞTURMA REJİMİ

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, suçun tanımında yer alan “mağdurun şikâyeti üzerine” ifadesinden hareketle, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı bir suçtur. Bu nedenle, sadece “mağdurun şikâyetiyle” soruşturma ve kovuşturma yapılabilmesi mümkündür. Eğer suçun mağduru bir çocuk veya akıl hastası gibi bir kimseyse, bunlar adına kanuni temsilcileri de şikâyet hakkını kullanması mümkündür. Şikâyete bağlı suçlarda mağdur, her zaman şikâyetinden vazgeçme hakkına da sahiptir. Eğer soruşturma evresinde mağdur şikâyetinden vazgeçerse “kovuşturmaya yer olmadığı kararı (takipsizlik)” verilir. Kovuşturma evresinde şikâyetinden vazgeçilirse, “davanın düşmesine” karar verilir (Şahin ve Göktürk, 2020:69).

Keza kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, CMK m.253/1(a) gereği, şikâyete bağlı bir suç olduğundan uzlaştırma kapsamı içerisindedir. Uzlaştırma; soruşturma evresinde, başarıyla gerçekleştirilirse soruşturma savcısı, “kovuşturmaya yer olmadığı kararı” verirken; kovuşturma evresinde uzlaştırma başarıyla gerçekleştirilirse; mahkeme, “davanın düşmesi”ne karar verecektir.

Eğer uzlaştırma konusu edim takside bağlanmış ve süreklilik arz ediyorsa, soruşturma evresinde soruşturma savcısı, “kamu davasının açılmasının ertelenmesine” karar

verilir; kovuşturma evresinde ise; hâkim veya mahkeme, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilir. Edim yerine getirildiğinde ise, soruşturma evresinde kovuşturmaya yer olmadığı kararı; kovuşturma evresinde ise davanın düşmesi kararı verilir. Eğer edim yerine getirilmezse, soruşturma savcısı iddianamesini düzenleyip davayı açarken; kovuşturma evresinde hâkim veya mahkeme, hükmü açıklayacaktır (Ertuğrul, 2020:129-130).

2.5. YAPTIRIM VE İNFAZ REJİMİ

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun kanuni tarifinde öngörülen ceza, *“üç aydan bir yıla kadar”* hapis cezasıdır. Bu kanuni tanımda bu cezanın adli para cezasına çevrilmesi öngörülmesine de, TCK'nın 50. maddesi gereği, kısa süreli hapis cezaları adli para cezasına çevrilebilecektir.

Gerçekten de TCK'nın 49. maddesinin 2. fıkrası gereği, *“hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, kısa süreli hapis cezası”* sayılacaktır. Dolayısıyla TCK'nın 123. Maddesinde düzenlenen suçun adli para cezasına çevrilmesi mümkündür ve takdir hakim veya mahkemeye aittir. Hakim veya mahkemeye verilen bu seçimlik yetki sadece hapis cezasının adli para cezasına çevrilmesi değildir. TCK'nın 50. maddesine göre kısa süreli hapis cezaları adli para cezaları dışında şu seçenek tedbirlere de dönüştürülmesi mümkündür:

- Mağdurun veya kamunun uğradığı zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle, tamamen giderilmesi,
- En az iki yıl süreyle, bir meslek veya sanat edinmeyi sağlamak amacıyla, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir eğitim kurumuna devam etmesi,
- Mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle, belirli yerlere gitmekten veya belirli etkinlikleri yapmaktan yasaklanması,
- Sağladığı hak ve yetkiler kötüye kullanılmak suretiyle veya gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranılarak suç işlenmiş olması durumunda; mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle, ilgili ehliyet ve ruhsat belgelerinin geri alınmasına, belli bir meslek ve sanatı yapmaktan yasaklanmaya,
- Mahkûm olunan cezanın yarısından bir katına kadar süreyle ve gönüllü olmak koşuluyla kamuya yararlı bir işte çalıştırılmasıdır.

Şu halde TCK'nın 123. maddesinde işlenen suçun karşılığı olarak bir yıla kadar hapis cezası verilebileceği gibi bunun adli para cezasına çevrilmesi veya yukarıda ifade edilen seçenek tedbirlere dönüştürülmesi mümkündür. Örneğin sürekli komşularını yüksek sesle müzik dinleyen birinin bu davranışının zararlı olduğunu anlayabilecek bir tedavi kurumuna devam etmesine veya sağlıkların öğrenim gördüğü bir okulda çalıştırılmasına karar verilmesi hakim veya mahkeme tarafından mümkündür.

Eğer TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında bir hapis cezasına hükmolunursa, 13.12.2004 tarihli 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "koşullu salıverme" başlıklı 107. maddesinin 1. fıkrasına göre, "*sürelî hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının yarısını infaz kurumunda çektikleri takdirde*" koşullu salıverilmeden yararlanabileceğinden aldığı cezanın yarısını ceza infaz kurumunda çekecektir.

2.6. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu için madde metninde öngörülen hapis cezası on yıldan az olduğundan ve ilgili kanuna göre görevli mahkeme kanuni tanımda yer alan suçun cezasının üst sınırına göre belirlendiğinden, görevli mahkeme, suçun işlendiği yer asliye ceza mahkemesidir (5235 s. AYİMBAMKGYHK, m. 14).

2.7. BENZER HUKUKA AYKIRI FİİLLER

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun koruduğu hukuki değer ve benzer haksızlık muhtevasına sahip bazı suç tanımları ve kabahatler Türk Ceza Mevzuatında bulunmaktadır. KK'da düzenlenen sarhoşluk (m.35), gürültü (m.36) ve rahatsız etme (m.37) kabahatleri ile TCK'da düzenlenen cinsel taciz (m.105), hakaret (m.125) ve gürültüye neden olma (m.183) suçları, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile benzer haksızlık muhtevalarına sahip olduğunu söylemek mümkündür.

2.7.1. Benzer Kabahat Tanımları

TCK'nın 123. Maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile ilgili benzer kabahat tanımlarını üç başlık altında incelemek mümkündür.

2.7.1.1. Sarhoşluk Kabahati

5326 sayılı KK'nın 35. maddesinde "sarhoşluk" kabahati şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Sarhoş olarak başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde davranışlarda bulunan kişiye, kolluk görevlileri tarafından elli Türk Lirası idari para cezası verilir. Kişi, ayrıca sarhoşluğun etkisi geçinceye kadar kontrol altında tutulur.”

Bu düzenlemeyle kişilerin sarhoş olarak başkalarını rahatsız etme fiili de yaptırıma bağlanmıştır. Kanun koyucu izlediği suç ve ceza siyaseti gereği bu fiili suç olarak değil, kabahat olarak düzenlemiştir. Başka bir ifadeyle söz konusu bu fiil, taşıdığı haksızlık muhtevası az görüldüğünden suç olarak cezalandırılmaya layık bulunmamıştır.

Ayrıca bu kabahate öngörülen idari para cezası her yıl yeninden değerlendirilme oranıyla güncellenmektedir. 2021 yılı için bu fiile öngörülecek idari para cezası, % 9.11 oranında artırılarak hesaplanacaktır (sinerjimevzuat.com.tr).

KK’da düzenlenen sarhoşluk kabahati, TCK’da düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile yakından ilişki içerisinde. Her iki haksız fiilde, kişilerin huzur ve sakinliğini bozmaktadır. Aradaki fark, söz konusu suç tanımında kasten birini rahatsız etme amacıyla işlenmesi, sarhoşluk kabahatinde ise, birini rahatsız etme amacı olmadan sarhoş vaziyette ses ve gürültü çıkarılarak çevredekilerin huzursuz edilmesidir.

2.7.1.2. Gürültü Kabahati

5326 sayılı KK’nın 36. maddesinde “gürültü” kabahati şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idari para cezası verilir.”

Bu düzenlemede rahatsız etme amacı olmadan sadece gürültü yapma fiili kabahat olarak düzenlenip idari para cezasıyla cezalandırılmıştır. Örneğin sebepsiz yere arabasından sürekli kornaya basmak, mahalleyi rahatsız edece şekilde mahalle arasında düğün yapmak, keyfi olarak kurusıkı tabancasıyla ateş etmek bu kabahati oluşturmaktadır (Ertuğrul, 2017:218).

Bu kabahate ilişkin yaptırımı uygulayacak mercii, idari makam ve yetkili kamu görevlileridir. Eğer bu gürültünün bir kimseyi rahatsız etme amacına yönelik yapıldığına dair bir izlenimleri varsa, durumu adli mercilere bildirmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, “kamu görevlisinin suçu bildirmeme suçu” işlenmiş olacaktır (TCK, m.279).

Keza bir fiil ile hem kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, hem de gürültü kabahati işlenmişse, mesela öndeki aracı rahatsız etmek için sürekli kornaya basan A, başka araçlara karşı da çıkardığı sesle rahatsız etmiş olmakla hem TCK, m.123’te yer alan suçu,

hem de KK, m.36'da yer alan kabahati işlemiş olacaktır. Bu durumda, fikri içtima kuralları gereği en ağırından yani kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ceza verilmesi gerekmektedir (Ertuğrul, 2017:220).

Ayrıca bu kabahate öngörülen idari para cezası, her yıl yeninden değerlendirme oranıyla güncellenmektedir. 2021 yılı için bu fiile öngörülecek idari para cezası, başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişi hakkında 204 TL iken; Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olmak fiilinin ticari işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde işletme sahibi gerçek veya tüzel kişi hakkında 4402-22080 TL olarak belirlenmiştir (sinerjimevzuat.com.tr).

KK'da düzenlenen gürültü kabahati ile TCK'da düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu birbiriyle yakından ilişki içerisindedir. Her iki haksız fiilde de, kişilerin huzur ve sakinliği bozulmaktadır. KK'da düzenlenen gürültü kabahati bir kimseyi rahatsız etme amacı olmadan çıkarılan gürültüyle çevrenin rahatsız edilmesini düzenlerken, TCK'daki söz konusu suç tanımıyla bir kimsenin kasıtlı olarak huzursuz ve rahatsız edilmesi söz konusudur. Yoksa her iki haksız fiilde de aynı gürültü çıkarılmış olabilmekte ve mağdurlar rahatsız olabilmektedir.

2.7.1.3. Rahatsız Etme Kabahati

5326 sayılı KK'nın 37. maddesinde "rahatsız etme" kabahati şu şekilde düzenlenmiştir:

"(1) Mal veya hizmet satmak için başkalarını rahatsız eden kişi, elli Türk Lirası idari para cezası ile cezalandırılır."

Bu düzenlemeyle özellikle işportacıların ve seyyar esnafların kişilere karşı rahatsız edecek şekilde ses ve hareketlerde bulunması yaptırım altına alınmıştır. Kanun koyucu, bu fiili de izlediği suç ve ceza siyaseti gereği kabahat olarak düzenlemek istemiştir. Yine bu kabahate öngörülen idari para cezası, her yıl yeninden değerlendirme oranıyla güncellenmektedir. 2021 yılı için bu fiile öngörülecek idari para cezası, 204 TL olarak belirlenmiştir (sinerjimevzuat.com.tr).

KK'da düzenlenen rahatsız etme kabahati ile TCK'da düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu birbiriyle ilişki içerindedir. Her iki haksız fiilde işlenen eylemler örtüşebilmektedir. Rahatsız etme kabahatinde kişilerin huzur ve sükunu müşteri çekebilmek için işlenebilirken; kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunda, salt bir kimsenin rahatsız olması amacıyla, fiil işlenmektedir.

2.7.2. Benzer Suç Tanımları

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile ilgili benzer suç tanımlarını üç başlık altında incelemek mümkündür.

2.6.2.1. Cinsel Taciz Suçu

5237 sayılı TCK'nın 105. maddesinde cinsel taciz suçunun temel şekli şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına, fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Görüleceği üzere madde metninde cinsel taciz, mağdurun şikâyetine bağlanmış olup kişilerin cinsel olarak rahatsız edilmesini ifade etmektedir. Öğretide bu suçun ancak bedensel bir temas olmaksızın gerçekleştirileceği ifade edilmiştir (Çakmut, 2014:86).

Şu halde cinsel taciz suçu, kişiye cinsel amaçlı sözlü ya da yazılı şekilde olarak icra edilen ve vücuda herhangi bir temas içermeyen ve rahatsız edici nitelikte olarak adlandırılan her türlü davranıştır (Özen ve Köksal, 2019:516).

Örneğin kişiye cinsel içerikli laf atılması veya mesaj yazılması, yine manalı bir şekilde ıslık çalınması, cinsel manada el kol hareketinin yapılması, cinsel taciz suçunun temel şeklini oluştururken; bu suç aile içerisinde mesela üvey babanın kızına bu hareketleri yapması, ya da bir işyerinde işverenin çalışanına yapması ise bu suçun nitelikli hallerini oluşturmaktadır. Fakat bu suçun oluşması için mağdurun bu fiillerden rahatsız olması gerekmektedir. Atılan mesajlara gülücükle karşılık veriyorsa, el kol hareketlerine gülerken karşılık veriyorsa patronun sözlerini iltifat olarak kabul ediyorsa burada cinsel taciz suçundan bahsetmek mümkün olmayacaktır (Koca ve Üzülmüş, 2017:59).

Cinsel taciz suçunu faili hakkında m. 105'te özel bir düzenleme yapılmamıştır. Dolayısıyla kadın veya erkek herkes bu suçun faili olabilir. Bu suçun mağduru ise, cinsel özgürlüğü ve dokunulmazlığı ihlal edilen kişidir. Cinsel taciz suçunun konusu ise, mağdurun cinsel dokunulmazlığı, onur, şeref ve namusunu oluşturmaktadır (Hafizoğulları ve Özen, 2015:170).

Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ile cinsel taciz suçunun ortak noktası, kişilerin rahatsız edilmesidir. Cinsel taciz de, bu rahatsızlık cinsel boyutta olurken; kişilerin

huzur ve sükûnunu bozma suçunda ise bu rahatsızlık genel bir rahatsızlıktır. Şu halde cinsel taciz suçu daha özel bir suç tanımı mahiyetindedir (Çakmut, 2014:87).

2.7.2.2. Hakaret Suçu

5237 sayılı TCK'nın 125. maddesinde hakaret suçunun temel şekli şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun غيابında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilat ederek işlenmesi gerekir.”

Madde metninden anlaşılacağı üzere, bu düzenlemeyle kişilerin onur, şeref ve saygınlığı korunmak istenmiş olup, bu suçun oluşabilmesi için, kişiyi bu yönde bir küçük düşürme eyleminin gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bir hareketin tahkir edici olup olmadığı bazı durumlarda nispi olup, zamana, yere ve duruma göre değişebilmektedir. Kişilere yönelik her türlü ağır eleştiri veya rahatsız edici sözlerin hakaret suçu bağlamında değerlendirilmemesi gerekmektedir. Eğer fiil, kaba ve nezaket dışı bir rahatsız edici nitelik arz etmekteyse hakaret suçu değil, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluşması söz konusudur (Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 14.01.2021 tarihli ve Esas: 2020/29971 ve Karar: 2021/1007 Sayılı Kararı, sinerjimevzuat.com.tr).

Hakaret suçunun faili, bir kimsenin şeref ve saygınlığına saldıran gerçek kişidir. Mağduru ise, şeref ve haysiyeti zedelenen gerçek kişidir. Burada suçun konusu, kişilerin manevi dünyası, onur, şeref ve haysiyet bütünlüğüdür (Soyaslan, 2014:306).

TCK'da düzenlenen hakaret suçu ile kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu birbiriyle yakından ilişki içerisindedir. Esasen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, hakaret suçuna göre daha genel bir suç tanımıdır. Şöyle ki, mesela atılan bir mesajla kişinin haysiyet ve şeref hakkı ihlal edilmiş ise burada hakaret suçunun işlendiği şüphesizdir. Ayrıca kişinin huzursuz ve sakinliği bozulmuş olması da muhtemeldir. Şu halde atılan mesajlar veya söylenen sözlerde bir sövme eylemi yoksa ve rahatsız etme varsa kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu; sövme eylemi varsa sadece hakaret suçu işlenmiş sayılacaktır (Tezcan, vd., 2014:509).

2.7.2.3. Gürültüye Neden Olma Suçu

5237 sayılı TCK'nın 183. maddesinde gürültüye neden olma suçunun temel şekli şu şekilde düzenlenmiştir:

“(1) İlgili kanunlarla belirlenen yükümlülüklere aykırı olarak, başka bir kimsenin sağlığının zarar görmesine elverişli bir şekilde gürültüye neden olan kişi, iki aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”

Burada kişilerin huzur ve sükûnunun bozulması açısından özel bir suç tanımına yer verilmiş olmaktadır. Eğer kişiyi rahatsız edici eylem, sağlığın bozulmasına neden olmuşsa ve bu bir bilirkişi raporuyla ya da açıktan tespit edilebiliyorsa, artık söz konusu fiil, kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçu değil, gürültüye neden olma suçudur.

Keza kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu, gürültüye neden olma suçu arasındaki bir fark da, fiildeki “ısrar” hususudur. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun kanuni tanımında yer alan seçimlik hareketlerin “ısrarla” gerçekleştirilmesi gerekirken; gürültüye neden olma suçundan “ısrar” unsuru şart değildir, kişinin sağlığının bozulmuş olması yeterlidir. Mesela yüksek sesle yapılan bir düğünde kişilerin kulak zarının yırtılması fiilinde artık kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu değil, gürültüye neden olma suçu işlenmiş sayılacaktır. Başka bir ifadeyle, rahatsız edici davranış kişilerin sağlığını bozacak seviyeye gelmediyse ya TCK, m.123'te düzenlenen suç ya da KK'da düzenlenen ilgili kabahatlerin somut olayda değerlendirilmesi yapılması gerekecektir (Yılmaz, 2016:39).

Eğer bir kimsenin sağlığının bozulması gürültü dışında başka bir eylemle yapıldıysa ve ceza kanununda özel bir suç tanımını ihlal etmiyorsa, burada kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmiş sayılabilecektir. Örneğin bir kimsenin lazer ışığıyla defalarca gözüne isabet edilerek rahatsız edilmesi sonucu göz sağlığı bozulmamışsa kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu; bozulmuşsa –yaralama kastı ayrıca yoksa- taksirle yaralama suçu söz konusu olacaktır. Eğer yaralama kastı var ise, burada sadece kasten yaralama suçundan hüküm kurulması gerektiği kanaatindeyiz. Bunun tespitinde somut olayın şartları dikkate alınması gerekecektir. Mesela bir futbol maçında, kalecinin gözüne lazer ışığı tutularak penaltı kaçırmamasını isteyen taraftarların bu hareketini yaralama kastı olarak değerlendirmek mümkün olmayacağından sadece kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçundan lazer tutan taraftara ceza verilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Eğer burada kalecinin göz sağlığının bozulduğu bir doktor raporuyla tespit edilebiliyorsa, bu durumda TCK'nın 86. maddesi gereği kasten yaralama suçundan hüküm kurulması gerekecektir. Eğer lazer ışığı yerine

“vuvuzela” gibi ses çıkartan bir aletle kalecinin koruduğu kalenin arkasında kaleciye yakın bir şekilde ses çıkartılması ve sağlığının bozulması söz konusu olduysa artık TCK’nın 183. maddesi gereği, gürültüye neden olma suçundan faile bir ceza verilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

TCK’nın 183. maddesinde düzenlenen gürültüye neden olma suçu ile 123. maddesinde düzenlenen kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçu arasında bir fark da, suçun unsurları yönündendir. Gürültüye neden olma suçu neticeli bir suçken; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu neticesiz yani sırf hareket suçudur.

Gerçekten de, gürültüye neden olma suçundan bahsedebilmemiz için “kişinin sağlığının bozulmuş olması” ve bunun çıkan gürültü dolayısıyla gerçekleşmesi gerekmektedir. Yani uygun bir illiyet bağıyla gürültü ile mağdurun sağlığının bozulması arasında bir bağ kurabiliyorsak gürültüye neden olma suçu işlenmiş demektir. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında böyle bir neticenin gerçekleşmesi suçun kanuni tarifinde yer almadığından huzur bozucu eylemin işlenmesiyle suç tamamlanmış olmaktadır.

2.7.2.4. Israrlı Takip

Her ne kadar Türk Hukuk Mevzuatında ısrarlı takip başlığı altında düzenlenen bir suç veya bir kabahat tanımı bulunmasa da, öğretide böyle bir düzenlemenin gerekliliğine dikkat çekilmiştir (Türkoğlu, 2019:54).

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un 1. maddesinde, şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı “ısrarlı takip” mağduru olan kişilerin korunması ifade edilerek ailenin huzur ve sükûn içerisinde muhafazası hedeflenmiştir. Bu ifadelerle ısrarlı takip kurumu ayrıca bir yaptırıma bağlanmasa da, hukuk mevzuatında yerini almış bulunmaktadır. Türkoğlu’na göre TCK’nın 123. maddesinde yer alan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamı dışında, ayrı bir suç olarak “ısrarlı takip” başlıklı şu şekilde bir düzenleme yapılmalıdır (Türkoğlu, 2019:54):

“(1) Her kim hukuka aykırı olarak ve ısrarlı bir şekilde başka bir kimseyi kendisinin ya da yakınlarının güvenliğinden korku duymasına sebep olacak şekilde takip eder, kişinin bulunduğu yerlerde ortaya çıkar, doğrudan ya da herhangi bir vasıtayla kişiyle iletişime geçmeye çalışır veya herhangi bir şekilde taciz ederse 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır. Suçun soruşturulması kovuşturulması mağdurun şikâyetine bağlıdır.

(2) Suçun aralarındaki evlilik bağı son ermiş dahi olsa eşe, çocuğa, beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan kişiye karşı işlenmesi halinde yukarıdaki fıkra göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Bu fiil nedeniyle mağdur, işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.”

İtişgen ise, böyle bir düzenlemeyle kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu arasındaki benzerlik ve farklı şu şekilde ifade etmiştir (İtişgen, 2013:114):

“Korunan hukuki menfaat bakımından birbiriyle benzerlik gösteren bu suç tiplerinin ikisi de aslında bireyleri rahatsız etmenin bir şeklini oluşturmaktadır. Kanaatimizce ısrarlı takiple kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu arasındaki en önemli farkın suçun oluşması için aranan hareketlerin niteliğidir. İsrarlı takip tanımlanmaya çalışılırken de ifade edildiği üzere, ısrarlı takibin mağdurlar üzerinde bıraktığı etki daha ağırdır. Mağdurun yaşam tarzında değişikliğe sebebiyet verecek ya da kendisinin veya yakınlarının güvenliği veya sağlığına yönelik korku duymasına yol açabilecek her davranış kişilerin huzur ve sükûnunu bozabilecek nitelikteyken, kişilerin huzur ve sükûnunu bozacak nitelikteki her davranış mağdurda korku veya endişeye sebebiyet verebilecek nitelikte olmayabilir.”

Kanaatimizce TCK’da ayrı bir ısrarlı takip suçu düzenlemesine ihtiyaç bulunmamaktadır. Eğer bir kimseye yapılan ısrarlı takip cinsel bir amaç içinse, cinsel taciz suçunu; şeref ve saygınlığı rencide etmek içinse hakaret suçunu; rahatsız etmek içinse kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturacaktır. Eğer uygulamada sıkça rastlanılan bir fiil olarak TCK’da yer alması gerektiği savunuluyorsa, şu şekilde TCK’nın 123. maddesinin güncellenmesinin yeterli olacağı kanaatindeyiz:

“(1) Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması, takip edilmesi ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması halinde, mağdurun şikayeti üzerine faile üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.”

Nitekim Yargıtay da kararlarında ısrarlı takibin TCK’nın 123. Maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu kapsamında değerlendirmiştir (Y. 14. CD, E. 2012/8472 K. 2014/1008 T. 28.1.2014, “Mahkemece, müşterinin çocuğu ile sağlık ocağına gittiği sırada şüphelinin içinde bulunduğu araç ile kendisini takip ettiği, sağlık ocağında yaklaşık 20 dakika kadar kalıp çıktığında da kapı önünde beklediğin gördüğü ve yine araçla peşinden geldiği, müşterinin durumu haber vermek için eşinin iş yerine yöneldiği

halde şüphelinin takibine devam ettiğın ve iş yerine girince şüphelinin de aracını park ettiğı, durumu eşine anlatması ve eşinin isteğı üzerine caddeye çıkıp yürüdüğünde şüphelinin yeniden aracını çalıştırıp takibe geçtiğı oluşa uygun olarak kabul edilmiş ve açıklanan eylemin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğuna ilişkin vasıflandırmanın doğru olduğu anlaşıldığından hükmün onanmasına karar verilmiştir”; Y. 14. CD E. 2016/2781, K. 2016/3559, T. 11.04.2016, “*Sanığın arkadaşıyla birlikte katılanı bir müddet takip ettiğı ve sonrasında katılanın bankaya girmesi üzerine, sanık ile arkadaşının da oraya gelmesinden sonra, durumdan rahatsız olan katılanın kendisi gibi polis memuru olan kocasına durumu bildirmesi üzerine intikal eden olayda; sanığın katılana karşı cinsel taciz suçu olarak nitelendirilecek bir fiilinin bulunmadığı, ancak mağdureyi ısrarlı şekilde takip etmesinin TCK 123. Maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden cinsel taciz suçundan mahkumiyetine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.”).*

2.8. DİĞER İLGİLİ KANUNİ DÜZENLEMELER

TCK ve KK'dan başka, huzur ve sükûnu bozacak fiillere yönelik kanuni düzenlemeler Türk Hukuk Mevzuatında yer almaktadır. Bunlara örnek olarak; 04.07.1934 tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun (PVSK) 14. maddesini, 06.10.1983 tarihli 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun (TGYK) 30. maddesini ve 09.08.1983 tarihli 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14 ve 20. Maddelerini vermek mümkündür.

2.8.1. PVSK'da İlgili Düzenlemeler

2559 sayılı PVSK'nın 14. maddesinde huzur ve sükûnu bozma kapsamında şu şekilde bir düzenleme mevcuttur:

“Şehir ve kasabalarda gerek mesken içinde ve gerek dışında saat 24 ten sonra her ne suretle olursa olsun civar halkının rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar polisçe menolunur. Bu yasağđ dinlemiyenler hakkında Ceza Kanununun 546 ncı maddesine göre takibat yapılır.

Zabıtan izin alınarak yapılacak düğün ve müsamere ve balolar bu kayıttan müstesnadır.”

Dikkat edilirse bu düzenlemede atıf yapılan Ceza Kanunu, 765 sayılı mülga TCK'dır. Bu TCK döneminde 546. madde huzur ve sükûnu bozma suçunu düzenlemekteydi.

Dolayısıyla bu kanuna yapılan atıf, yürürlükte olan TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna yapılmış kabul etmek gerekecektir.

2.8.2. TGYK'da İlgili Düzenlemeler

2911 sayılı TGYK'nın "*huzur ve sükunu bozanlar*" başlıklı 30. maddesi şu şekildedir:

"Yapılmakta olan toplantı veya yürüyüşte huzur ve sükunu bozmak maksadıyla tehdit veya hakaret veya saldırı veya mukavematte bulunanlar veya başka bir suretle huzur ve sükunun bozulmasına sebebiyet verenler, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, bir yıl altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

Bu düzenleme 08.02.2008 tarihli 5728 sayılı değişikliğe uğramıştır. Yeni TCK'nın benimsediği yaptırım sistemine uygun verilen ceza güncellenmiştir. Bu düzenlemeyle gerekli idari otoriteden alınmış bir toplantı ve gösteri yürüyüşünde, huzur ve sükûnu bozan eylemlerde bulunmak söz konusu olursa TCK'nın 123. maddesi değil, TGYK'nın 30. Maddesini dikkate almak gerekecektir. Çünkü özel normun önceliği kuralı gereği bu düzenleme TCK'nın 123. maddesine göre daha özel bir suç tanımı niteliğindedir.

2.8.3. Çevre Kanunu'nda İlgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu'nda huzur ve sükûnu bozan eylemlerle ilgili "gürültü" 14. maddesinde düzenlemeler mevcuttur. Bu düzenleme şu şekildedir:

"Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde ilgili yönetmeliklerle belirlenen standartlar üzerinde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaktır."

"Ulaşım araçları, şantiye, fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları ve konutlardan kaynaklanan gürültü ve titreşimin yönetmeliklerle belirlenen standartlara indirilmesi için faaliyet sahipleri tarafından gerekli tedbirler alınır."

Çevre Kanunu'nun 20. maddesinde ise, verilecek idari para cezaları düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin son fıkrasında;

"Bu Maddenin uygulamasında Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların, fiilin suç oluşturması haline ilişkin hükümleri saklıdır." denilerek, TCK'da düzenlenmeyen fiillerde Çevre Kanunu'nun uygulanabileceği ifade edilmiştir.

Bu düzenlemelerle çevrenin huzurunu ve sakinliğini bozan gürültü eylemleri başta olmak üzere yasaklanmıştır. Verilen idari para cezaları, TCK'da düzenlenen suç tanımları haricindedir.

BÖLÜM III
KİŞİLERİN HUZUR VE SÜKÛNUNU BOZMA SUÇU İLE İLGİLİ YARGITAY
KARARLARI

3.1 ÖRNEK OLAYLAR ÜZERİNDEN KARAR İNCELEMELERİ

TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu” bağlamında uygulamada örneklerinin görülebilmesi ve eksikliklerinin tespit edilebilmesi açısından seçtiğimiz Yargıtay kararları incelenmiş olarak sunulmuştur.

3.1.1. OLAY I

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 22.06.2007 tarihli ve 2009/19103 E., 2010/23043 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.1.1. OLAYIN ÖZETİ

Fail A, alkol aldıktan sonra fiilden şikâyetçi olanların kaldığı muhitte hakaret ve bağırımlarla karışık kişilerin huzur ve sakinliğini bozmuştur. Şikâyet üzerine başlatılan soruşturmada savcı, hakaret ve kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan iddianame düzenleyerek davayı açmıştır.

Yerel mahkeme, somut olayda sadece kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluştuğundan bahisle, hakaret suçunun oluşmadığına hükmetmiştir. Yargıtay ise, olayda her iki suçunda işlendiğine karar vererek yerel mahkemenin kararını bozmuştur.

3.1.1.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Somut olayda çözülmesi gereken hukuki problem, hakaret ve kişilerin huzur ve sakinliğini bozan A'nın, alkollü olması nedeniyle işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını idrak etme kabiliyetinin ne ölçüde bozulup bozulmadığının tespitidir.

İlk ihtimalde eğer A, alkol almasına rağmen işlediği hakaret ve huzur ve sükûnunu bozma suçunun idrakindeyse, her iki suçtan da A'yı sorumlu tutmak gerekecektir. İkinci ihtimalde ise eğer A, işlediği fiillerin hukuki anlam ve sonuçlarını idrak edemeyecek şekilde alkollü ise, sadece A'ya Kabahatler Kanununun 35. maddesi gereği, “sarhoşluk” fiilinden idari para cezası kesilmesi gerekecektir. İlk ihtimalde Yargıtay'ın kararı doğru iken; ikinci ihtimalde Yargıtay'ın ve yerel mahkemenin kararları isabetli olmamıştır.

3.1.2. OLAY II

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 11.09.2013 tarihli ve 2011/32124 E., 2013/20150 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.2.1. OLAYIN ÖZETİ

Fail A, mağdur B'yi 25.07.2007 tarihinde akşam saatlerinde 7 kez çaldırmış ve 22.08.2007 tarihinde ise gece 03:00 sularında artarda ve her biri birkaç saniyelik olmak üzere 3 kez aramıştır. A bu fiilleri, B ile aralarında gönül ilişkisi bittikten ve B tarafından kendisini rahatsız etmemesi istendikten sonra yapmıştır.

İlk derece mahkemesi kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlenmediğine karar vermesine rağmen Yargıtay bu suçun işlendiğinden bahisle bozma kararı vermiştir.

3.1.2.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Burada çözülmesi gereken hukuki problem, A'nın B'nin telefonunu defalarca çaldırması fiilinin söz konusu suçu oluşturup oluşturmadığıdır. TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun kanuni tanımında yer alan "*sırf huzur ve sükûnu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi*" ibareleri somut olay için açıklayıcı olduğu kanaatindeyiz. Burada A'nın telefon çaldırma fiillerinin cevapsız kalmasına rağmen yani aralarında gönül ilişkisi biten B tarafından bir karşılık verilmemesine rağmen 7 kez ve 3 kez çaldırması fiilleri bir ısrarı ve kişinin huzur ve sakinliğini bozacak şekilde olduğu açıktır. Dolayısıyla yerel mahkemenin kararı yerinde olmayıp Yargıtay'ın kararı isabetli olmuştur.

3.1.3. OLAY III

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 08.04.2014 tarihli ve 2013/26160 E., 2014/11251 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.3.1. OLAYIN ÖZETİ

Fail A, mağdur B'ye içeriği "*sana benim gıcıklığım vardı, acısını çıkaracaktım, benim kim olduğumu bulamazsın, seni de kızdırması çok hoşuma gidiyor bunu bil*" ibarelerinden ve benzer cümlelerden oluşan 13 adet mesaj göndermiştir.

İlk derece mahkemesi, somut olayda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlenmediğine karar vermiştir. Yargıtay ise, olayda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun söz konusu olduğundan bahisle yerel mahkemenin kararını bozmuştur.

3.1.3.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Burada çözülmesi gereken hukuki problem, A'nın B'nin telefonuna gönderdiği mesajların söz konusu kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturup oluşturmadığıdır. A'nın B'ye gönderdiği mesajda geçen "*sana benim gıcıklığım vardı, acısını çıkaracaktım, benim kim olduğumu bulamazsın, seni de kızdırması çok hoşuma gidiyor bunu bil*" ifadeleri değerlendirdiğimizde bunun kişiyi rahatsız edecek ve sakinliğini bozacak şekilde olduğunu belirtmek mümkündür. Bu ifadelerde tehdit, hakaret veya cinsel içerik söz konusu olmadığından burada hakaret, tehdit veya cinsel taciz gibi bir suçun işlendiğini söylemek mümkün değildir. Aksine A'nın mesajında yer alan "*seni kızdırmaktan hoşlanıyorum*" ifadesi, bu mesajların kişiyi rahatsız etmek için gönderildiğini göstermektedir. Dolayısıyla yerel mahkemenin kararı isabetli olmayıp Yargıtay'ın kararı yerinde olmuştur.

3.1.4. OLAY IV

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 28.01.2014 tarihli ve 2012/8472 E., 2014/1008 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.4.1. OLAYIN ÖZETİ

Mağdur B sağlık ocağına giderken, fail A tarafından aracıyla takip edilmiştir. B sağlık ocağından çıktıktan sonra da, A'nın aracıyla kendisini takip etmesi üzerine kocasına haber vermiştir. Bilahare B, A'dan şikâyetçi olmuştur.

Savcılık olayda cinsel taciz suçunun olduğundan bahisle, cinsel tacizden iddianame hazırlayıp davayı açmıştır. Yerel mahkeme ise, olayda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlendiğine hükmetmiştir. Kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay, ilk derece mahkemenin verdiği kararı onamıştır.

3.1.4.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Olayda çözülmesi gereken hukuki problem, A'nın B'yi takip fiili kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturup oluşturmadığının tespitidir. Kanaatimizce A'nın araçla

B'yi takip etmesi cinsel bir amaçla olabileceği gibi, kişiyi rahatsız etmek niyetiyle de yapılmış olabilir. Cinsel taciz fiilinin içeriğinin, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna göre haksızlık muhtevasının daha ağır olduğu ortadadır. “*Şüpheden sanık yararlanır*” ilkesi gereği, cinsel taciz fiilini destekleyecek başkaca bir delil olmamasından bahisle, olayda rahatsız olan B'ye karşı kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlendiğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla somut olayda yerel mahkemenin ve Yargıtay'ın verdiği kararlar isabetli olmuştur.

3.1.5. OLAY V

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 02.05.2014 tarihli ve 2013/2506 E., 2014/14785 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.5.1. OLAYIN ÖZETİ

Failler A ve B'nin, kaldırımda yürüyen mağdur C'ye arabayla yaklaşır “*Urfa'ya mı gidiyorsun?*” şeklinde bir soru yöneltmişlerdir. C'nin faillere “*sizi ilgilendirmez*” demesine rağmen bir müddet sonra tekrar failler, mağdur C'ye aynı soruyu sormuştur. Bunun üzerine C, faillerden şikâyetçi olmuştur.

Yerel mahkeme olayda cinsel taciz suçunun oluştuğuna hükmetmiş olmasına rağmen, Yargıtay olayda kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlendiğinden bahisle yerel mahkemenin kararını bozmuştur.

3.1.5.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Olayda çözülmesi gereken hukuki problem, faillerin C'yi arabayla takip edip “*Urfa'ya mı gidiyorsun?*” şeklinde iki kez sorma fiillerinin, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturup oluşturmadığının tespitidir. Somut olayda faillerin araçla C'yi takip edip nereye gittiğini sormaları fiilleri, cinsel bir amaçla olabileceği gibi, C'yi rahatsız etmek amacıyla da yapılmış olabilir. Bir önceki karar incelemesinde de ifade ettiğimiz üzere, cinsel taciz fiilinin içeriğinin, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçuna göre haksızlık muhtevasının daha ağır olduğu ortadadır. Türk Ceza Hukuku'nda temel ilkelerden bir olarak kabul edilen “*şüpheden sanık yararlanır*” ilkesi gereği, cinsel taciz fiilini destekleyecek somut olayda başkaca bir delil olmamasından bahisle, olayda rahatsız olan C'ye karşı faillerin işlediği fiillerin kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturduğunu söylemek

mümkündür. Dolayısıyla somut olayda yerel mahkemenin kararı doğru olmamakla birlikte, Yargıtay'ın verdiği karar isabetli olmuştur.

3.1.6. OLAY VI

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 18. Ceza Dairesinin 23.11.2016 tarihli ve 2015/37827 E., 2016/18068 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.6.1. OLAYIN ÖZETİ

Fail A, mağdur B'nin evine gelerek kaldığı odasının camına art arda üç kez taş atmıştır. B'nin A'dan şikâyetçi olması üzerine yürütülen adli süreç sonunda ilk derece mahkemesi kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun oluştuğundan bahisle hükmünü açıklamıştır. Yargıtay ise, cama üç kez taşmada "ısrar" unsurunun oluşmadığından bahisle kararı bozmuştur.

3.1.6.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Burada çözülmesi gereken hukuki problem, bir kimsenin rızası olmaksızın ve karşılık da vermeksizin kaldığı odasına gece vakti art arda taş atılması fiilinin kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturup oluşturmadığıdır.

Kanaatimizce üç kez taş atma fiilinde ısrar unsuru bulunmaktadır. Gerek bu fiile karşılık verilmemesi ve buna rağmen tekrarlanması gerekse de bu fiilin gece vakti işlenmesi fiilin kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlediğini göstermektedir. Bu sebeple ilk derece mahkemesinin kararını yerinde bulmakla birlikte Yargıtay'ın kararına katılmamaktayız.

3.1.7. OLAY VII

Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun kanuni tanımının uygulanmasına yönelik Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 09.05.2012 tarihli ve 2011/19260 E., 2012/5268 K. sayılı kararına (<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>) yönelik bir inceleme yapılacaktır.

3.1.7.1. OLAYIN ÖZETİ

Fail A, mağdur B'ye kendisi ile konuşmaması üzerine evlerinin mutfak camına değişik zamanlarda ısrarla taş, kartopu atmış ve lazer ışığı tutmuştur. B'nin A'dan şikâyetçi olması üzerine yürütülen ceza muhakemesi süreci sonunda, ilk derece mahkemesi A hakkında cinsel taciz suçundan hüküm kurmuştur. Yargıtay ise, olayda kişilerin huzur ve

sükûnunu bozma suçunun oluştuğundan bahisle ilk derece mahkemesinin kararını bozmuştur.

3.1.7.2. ÇÖZÜLMESİ GEREKEN HUKUKİ PROBLEM VE HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Burada tartışılması gereken hukuki problem failin mağdurun camına taş ve kartopu atması ve lazer ışığı tutmasının cinsel taciz suçunu mu yoksa kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu mu oluşturduğunun tespitidir. Kanaatimizce işlenen fiillerin cinsel taciz suçunu oluşturabilmesi için bu fiillerin cinsel amaçla işlendiğinin ek delillerle şüpheye yer kalmayacak şekilde ispatlanması gerekir. Bu ispatlanamadığından cinsel taciz suçuna göre daha genel bir suç tanımı olan kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan sorumlu tutulması daha doğru olacaktır. Bu nedenle, ilk derece mahkemesinin kararına katılmamakla birlikte belirttiğimiz gerekçelerle Yargıtay'ın kararına katılmaktayız.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın konusunu oluşturan TCK'nın 123. maddesinde düzenlenmiş “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu”yla ilgili Türk Ceza Hukuku açısından ulaşılan sonuç ve önerileri şu şekilde ifade etmek mümkündür:

İlk olarak, TCK m.123'te düzenlenen bu suçun madde başlığının “huzur ve sükûnu bozma” şeklinde değiştirilmesi kanun tekniğine daha uygun olacaktır. “Kişilerin” ifadesi, çoğul bir ifade olup mağdurun birden fazla kişi olabileceği intibahını uyandırdığından doğru olmamıştır. Öğretide, “kişilerin” yerine “kişinin” ibaresinin gelmesinin daha uygun olacağı ifade edilse de (Gülşen, 2012:8), kanaatimizce “kişinin” ibaresinin de bulunmaması, sadece “huzur ve sükûnu bozma” suçu olarak madde başlığının düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü kanun tekniği veciz ve fuzuli sözlerden arınmış olmalıdır.

Ayrıca TCK m.123'te düzenlenen huzur ve sükûnu bozma suçunda, nitelikli hallerin madde metninde düzenlenmemesi de bir eksiklik olmuştur. Öğretide ifade edildiği üzere suçun maddi unsuru olarak fail ve fiil ile ilgili bazı hususlar suçun nitelikli hali olarak düzenlenmelidir (Yılmaz, 2017:14; Kocasakal, 2015:118). Örneğin failin kamu görevlisi olması veya sesli ve gürültülü çalışan bir meslek ya da sanat sahibi olması, suçun nitelikli bir hali olarak düzenlenebileceği gibi, fiilin gece işlenmesi de bu suçun nitelikli halleri arasında yer almalıdır. Bununla birlikte karşılıklı yapılan huzur ve sükûnu bozucu eylemler varsa, bu da cezayı azaltan veya hiç ceza verilmesine yer olmadığı bir neden olarak kanun metninde düzenlenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Diğer bir husus, suçun seçimlik hareketleri ile ilgilidir. Söz konusu suçun düzenlendiği madde metninde “*bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi*” ibaresinin birden fazla aramanın yapılması gerekliliğine işaret ettiği ortadadır. Kanaatimizce herhangi bir sayı belirtilmese de, somut olayda en az üç kez bu şekilde bir aramanın yapılması “ısrar” için yeterli olmalıdır. Yine düşüncemize göre, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun işlenmiş olabilmesi için, en az üç kez “arama yapılmasının” veya “karşılık verilmeden mesaj yazılmasının” yanı sıra “kişiyi rahatsız etme amacının” da somut olayda bulunuyor olması gerekir.

Ayrıca madde metninde “telefon edilme” kavramını da geniş yorumlamak gerekmektedir. Sadece rahatsız etmek amacıyla telefonla aramak değil, buna ilaveten ayrıca “çaldırmak” veya telefon marifetiyle “mesaj atma”yı da bu kapsamda değerlendirmek gerekir.

Bununla birlikte, gürültü yapılması seçimlik hareketi için de, “ısrar” unsuru gerekmektedir; fakat telefon edilmesine bakarak gürültünün birkaç kez tekrarlanması gerekmemektedir. Kanaatimizce söz konusu gürültü bir defa da olsa, fakat uzun süreli nitelikteyse, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu tamamlanmış sayılmalıdır.

Yine öğretide bir görüşe göre, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunda teşebbüs mümkün değildir. Bu düşünceye göre, suçun kanuni tanımında aranan seçimlik hareketlerin ısrarla gerçekleştirilmesi gereği dikkate alındığında, özellikle telefon etme ve gürültü yapma fiillerinde birden fazla hareketin gerçekleşmesi gerektiğinden bu suça teşebbüs mümkün gözükmediği ifade edilmektedir (Taneri, 2014:448; Yılmaz, 2017:32). Kanaatimizce kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu açısından, telefon etme ve gürültü çıkarma eylemlerinde “ısrar” gerektiğinden teşebbüs aşamasında kalması için, bir kez telefon edilip ikincisinde veya iki kez telefonla arayıp üçüncüsünde fiilin elde olmayan nedenlerle tamamlanamaması mümkün olabileceğinden bu suça teşebbüs mümkündür.

Ayrıca öğretide bir görüş, bu suçun sadece doğrudan kastla işlenebildiğini savunmaktadır (Yaşar vd., 2010:3872; Çakmut, 2014:69). Kanaatimizce bu suçun olası kastla da işlenmesi mümkündür. Örneğin bir aile ferdi B’yi rahatsız etmek isteyen A, çıkardığı seslerle B’yi rahatsız ettiği gibi B ile aynı odada kalan C’yi de rahatsız edebileceğini öngörmesine rağmen, A’nın gürültü çıkarmaya devam etmesi durumunda, B’ye karşı doğrudan kastla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlerken; C’ye karşı ise, olası kastla kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu işlemiş sayılacaktır. Görüleceği üzere somut olayda bu suçun olası kastla da işlenmesi mümkün olabilmektedir.

Ulaşılan bir diğer sonuç ise, TCK’nın 123. maddesinde düzenlenen “kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu”nun bir unsur olarak yeni bir suç tanımı oluşturduğu bir bileşik suç tanımı bulunmaktadır. O da, TCK’nın 183. maddesinde düzenlenen “gürültüye neden olma suçu” dur. Çünkü bu suç tanımı, bir kişiyi rahatsız edecek gürültünün işlenmesi ve o kişinin sağlığının bozulmasına neden olunmasını düzenlemektedir. Şu halde, gürültüye neden olması suçu, bir bileşik suçtur. Ayrıca kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçundan ve yaralama suçundan ceza verilmeyecektir.

Keza kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunun değişik zamanlarda bir suç işleme kararı kapsamında icrası aynı kişiye karşı işlenmesi mümkün olup zincirleme suç hükümleri uygulanabileceği öğretide ifade edilmektedir (Özbek, 2008:835; Çakmut, 2014:71). Kanaatimizce kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında zincirleme suç

hükümlerinin uygulanması mümkün gözükmemektedir. Çünkü bu suçun kanuni tanımında gerçekleştirilecek seçimlik hareketlerin “ısrarla” yapılması gerektiğinden ve ısrar bir fiilin farklı zamanlarda aynı mağdura karşı işlenmesi demek olduğundan, ayrıca zincirleme suç hükümlerinden faile ceza verilmesi hukuki olmayacaktır. Esasen TCK m.123, suçun zincirleme suç hükümleri şeklinde işlenmesini bir suç olarak düzenlemiştir.

Ayrıca bir somut olayda fiilin TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında değerlendirilmesinde, ilgili benzer suç ve kabahat tanımlarını da dikkate almak gerekecektir. Örneğin faile atılan sürekli mesajlar kişinin şeref hakkına zarar verici niteliğindeyse hakaret suçunu; cinsel bir amaçlı taşımaktaysa, cinsel taciz suçunu oluşturacaktır. Keza mahalle arası düzenlenen bir miting toplantısında, meydana gelen gürültüden çevre halk rahatsız oluyorsa ses seviyesine bakılarak mesela makul ses seviyesi 55-60 desibel seviyesindeyse “gürültü kabahati”ni; insan sağlığını bozacak seviyedeysen (65 ve üzeri desibel) “gürültüye neden olma suçu”nu oluşturacaktır (bkz: Tablo 1.1 ve 1.2).

Burada problem arz eden husus, yüksek sesle çıkarılan gürültülerin kısa zaman içerisinde ölçümünün yapılabilmesidir. Yani şikâyet konusu düğün, konvoy, miting gibi organizasyonların neden olduğu gürültülerinin makul düzeyde olup olmadığının tespitinin güncel olarak yapılabilmesi gerekmektedir. Adli veya idari mercilere bir şikâyet olduğunda, şikâyet konusu gürültünün seviyesinin kısa zaman içerisinde ölçmek ve bunun ölçecek cihazları temin etmek, ölçümlemesini yapmak adli ve idari yürütülecek süreçlerinin sağlıklı neticelenebilmesi için önem arz etmektedir. Eğer ölçülmesi mümkün değilse, burada artık tanık beyanı veya sağlığı bozulan kişilerin temin ettiği doktor raporları dikkate alınmalıdır. Eğer bir kimsenin sağlığının bozulması gürültü dışında başka bir eylemle yapıldıysa ve ceza kanununda özel bir suç tanımını ihlal etmiyorsa, burada kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu işlenmiş sayılabilecektir. Örneğin bir kimsenin lazer ışığıyla defalarca gözüne isabet edilerek rahatsız edilmesi sonucu göz sağlığı bozulmamışsa, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu; bozulmuşsa –yaralama kastı ayrıca yoksa- taksirle yaralama suçu söz konusu olacaktır.

Keza öğretide bir görüşe göre, kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu ancak özel kastla işlenebilecektir (Çakmut, 2014:66; Ekici Şahin, 2013:41; Yılmaz, 2016:29). Katıldığımız görüşe göre ise, özel kast-genel kast ayrımı yeni TCK ile ortadan kaldırılmıştır, onun yerine “amaç” veya “saik” olarak manevi unsur bağlamında özel kastı değerlendirmek gerekecektir (Özgenç, 2020:311).

Öğretide bir görüşe göre TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu kapsamının dışında ayrı bir "ısrarlı takip" suçu düzenlenmelidir (Türkoğlu, 2019:54). Kanaatimizce TCK'da ayrı bir ısrarlı takip suçu düzenlemesine ihtiyaç bulunmamaktadır. Eğer bir kimseye yapılan ısrarlı takip cinsel bir amaç içinse, cinsel taciz suçunu; şeref ve saygınlığı rencide etmek içinse hakaret suçunu; rahatsız etmek içinse kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturacaktır. Eğer uygulamada sıkça rastlanılan bir fiil olarak TCK'da yer alması gerektiği savunuluyorsa, şu şekilde TCK'nın 123. maddesinin güncellenmesinin yeterli olacağı kanaatindeyiz:

“(1) Sırf huzur ve sükûnunu bozmak maksadıyla bir kimseye ısrarla; telefon edilmesi, gürültü yapılması, takip edilmesi ya da aynı maksatla hukuka aykırı başka bir davranışta bulunulması halinde, mağdurun şikayeti üzerine faile üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.”

Nitekim Yargıtay kararlarında da ısrarlı takibin bir şekli olarak kişinin araçla takip edilmesini, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında değerlendirmiştir (Y. 12. CD E. 2011/5602, K. 2011/3661 T. 25.10.2011: *Olay tarihinde, sanığın yönetimindeki araçla, şehir merkezinde, katılanın idaresindeki aracı bir süre takip etmesi, takip sırasında katılanın yönetimindeki aracın yanına geçip, katılan ve yanındaki arkadaşına, kendi aracında bulunan arkadaşları le birlikte gülmeleri, katılan hızını azalttığı anda kendisinin de aracın hızını azaltması, katılana selektör yapıp yanına geçmesi, katılanın polis merkezinin bulunduğu tarafa dönmesi üzerine takibi bırakması şeklinde gelişen olayda, sanığın gerçekleşen eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 123/1. maddesinde tanımlanan kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden azılı gerekçelerle sanığın trafik güvenliğini tehlikeye sokma suçundan mahkumiyetine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir).*

Son olarak, TCK'nın 183. maddesinde düzenlenen gürültüye neden olma suçu ile 123. maddesinde düzenlenen kişinin huzur ve sükûnunu bozma suçu arasında önemli gördüğümüz bir fark arasında durmak istiyoruz. O da bu suçların unsurları ile ilgilidir. Gürültüye neden olma suçu neticeli bir suçken; kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu neticesiz yani sırf hareket suçudur. Gerçekten de, gürültüye neden olma suçundan bahsedebilmemiz için "kişinin sağlığının bozulmuş olması" ve bunun çıkan gürültü dolayısıyla gerçekleşmesi gerekmektedir. Yani uygun bir illiyet bağıyla gürültü ile mağdurun sağlığının bozulması arasında bir bağ kurabiliyorsak gürültüye neden olma suçu işlenmiş demektir. Kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçu kapsamında böyle bir neticenin

gerçekleşmesi suçun kanuni tarifinde yer almadığından huzur bozucu eylemin işlenmesiyle suç tamamlanmış olmaktadır.

KAYNAKÇA

- Akbulut, İ. (2003). İslam Hukukunda Suçlar ve Cezalar. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 52 (1), s.167-181.
- Artuk, M. E., Gökçen, A., Yenidünya A. C., (2014). *Uygulamalı Ceza Hukuku*. Ankara: Adalet.
- Centel, N., Zafer, H. Çakmut., Ö. (2011). *Türk Ceza Hukukuna Giriş*. 11. Baskı, İstanbul: Beta.
- Çukur, D. (2011). Okulöncesi Çocukluk Döneminde Sağlıklı Gelişimi Destekleyici Dış Mekân Tasarımı. *SDÜ Orman Fakültesi Dergisi*, 12, s.70-76.
- Demirtaş, T. (2014). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Ekici Şahin, M. (2013). Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu (TCK m.123). *Ceza Hukuku Dergisi*, (23), s.21-52.
- Ercan, İ. (2012). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: On İki Levha.
- Ertuğrul, H. (2016). *Çocuk Düşürtme, Çocuk Düşürme ve Kısırlaştırma Suçları*. Ankara: Adalet.
- Ertuğrul, H. (2016). *Uluslararası Ceza Hukukunda Hükümlülerin Nakli*. Ankara: Adalet.
- Ertuğrul, H. (2017). Ceza Hukuku Açısından Güncel Belediyecilik Problemleri Olarak Dilencilik ve Gürültü Fiilleri, *Belediyelerin Geleceği ve Yeni Yaklaşımlar Kongresi*, Marmara Belediyeler Birliği Yayınları, İstanbul, s.213-220.
- Ertuğrul, H. (2020). 7188 Sayılı Kanun Sonra Uzlaştırma Kurumu Üzerine Değerlendirmeler. *Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (2), Ankara. s.119-138.
- Fendoğlu, H. T. (2000). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: Filiz.
- Girgin, K. (2020). Kabahat ve Suç Ayırımı. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Gülşen, R. (2012). Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu (TCK m.123). *Zirve Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1, s. 5-20.
- Hakeri, H. (2015). *Tıp Hukuku*. Ankara: Seçkin.
- Hafizoğulları, Z., Özen, M. (2015). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*. Ankara: Us-a.
- İtişgen, R. (2014). Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu. *Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 9 (113), s.109-130.
- Kaypak, Ş. (2019). Kent Yaşamında Gürültü, Kirliliği ve Hukuksal Politikaya Yansıması. *Assam Uluslararası Hakemli Dergi*, 13. Uluslararası Kamu Yönetimi Sempozyumu Bildirileri Özel Sayısı, s.91-104.
- Koca, M., Üzülmez, İ. (2017). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Koca, M., Üzülmez, İ. (2020). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Kocasakal, Ü. (2015). Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu (TCK 123). *Ankara Barosu Dergisi*, II, Ankara.
- Malkoç, İ. (2008). *Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu*. 1. Cilt (Madde 1-178), 3. Baskı, Ankara: Malkoç.

- Özbek, V. Ö. (2008). *Yeni Türk Ceza Kanununun Anlamı (Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı)*. Ankara: Seçkin.
- Özbek, V. Ö., Kanbur, M. N., Doğan, K., Bacaksız, P. (2015). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara: Seçkin.
- Özbek, V. Ö., Kanbur, M. N., Doğan, K., Bacaksız, P. (2015). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Özen, M., Köksal, A. (2019). Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma Suçu. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 68 (2), s.479-527.
- Özen, M., (2007). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun İştirak Kurumuna Bakışı, *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 70, s.239-253.
- Özen, M., (2007). Ceza Hukukunda Fikri İçtima. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 73, s. 132-145.
- Özgenç, İ. (2020). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin.
- Öztürk, B., Erdem, M. R., (2013). *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*. Ankara: Seçkin.
- Sarıkaya, Hasan Zuhuri; "Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Çevre Politikaları ve Uygulamaları", *SKKD*, 1, 2004, ss. 1-10.
- Sezgin, S. (2016). Bir Çevre Sorunu Olarak Gürültü ve Gürültü Farkındalığı: Şişli Örneği, *Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi, Samsun.
- Soyaslan, D. (2014). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin.
- Şafak, A. (2012). *Seküler Ceza Hukuku Kurumlarıyla Mukayeseli İslam Ceza Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Kayıhan.
- Şahin, C., Göktürk, N. (2020). *Ceza Muhakemesi Hukuku -I-*. Ankara: Seçkin.
- Taneri, G. (2014). *Uygulama ve Doktrinden Kürsü'ye Onaylanmış Örnek Hükümlerle 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Sık Karşılaşılan Suçlar*. Ankara: Bilge.
- TCK'nın 123. Maddesinin Gerekçesi, TBMM, Dönem:22, Yasama Yılı:2, Sıra Sayısı:664, s.532.
- Tezcan, D., Erdem, M. R., Önok, R. M. (2014). *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, Ankara: Seçkin.
- Toroslu, N. (2011). *Ceza Hukuku Genel Kısım*. 16. Baskı, Ankara: Savaş.
- Türkoğlu, S. (2019). Türk Ceza Hukuku Açısından Israrlı Takip, *Galatasaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Umur, Z. (1983). *Roma Hukuku, Eşya Hukuku (Ayni Haklar)*. Ankara: Filiz.
- Yaşar, O., Gökcan, H.T., Artuç, M. (2010). *Yorumlu Uygulamalı Türk Ceza Kanunu III(Madde 86-146)*. Ankara: Seçkin.
- Yenerer Çakmut, Ö. (2014). *Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma ve Gürültüye Neden Olma Suçları*. İstanbul: Beta.
- Yılmaz, M. (2017). *Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma*. İstanbul: Legal.
- Yokuş Sevik, H. (2013). Gürültüye Neden Olma Suçu (TCK m.183). *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 19(2), s.363-379.

<https://www.anayasa.gen.tr/rusya.htm>)<https://constituteproject.org/>, erişim Tarihi: 18.04.2021.

<https://constituteproject.org/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021.

http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_34661/b07655b53fadee55956efef62962c5319dc397a4/, Erişim Tarihi: 14.05.2021.

<https://ec.europa.eu/>, Erişim Tarihi: 29.04.2021.

<https://www.ejustice.just.fgov.be/> Erişim Tarihi: 29.04.2021.

<https://eur-lex.europa.eu/>. Erişim Tarihi: 30.04.2021.

<https://hukukbook.com/stockholm-bildirgesi-milletler-insan-ve-cevre-konferansi-bildirgesi/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021.

<https://mustafaat.wordpress.com/>. Erişim Tarihi: 23.04.2021.

<https://mahkemeler.net/>. Erişim Tarihi: 25.04.2021.

<https://www.legislationline.org/> Erişim Tarihi: 24.04.2021.

<https://sozluk.gov.tr/?q=aile&aranan/>. Erişim Tarihi : 18.04.2021.

https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_TUR.pdf, Erişim Tarihi: 19.04.2021.

<https://www.government.se/>. Erişim Tarihi: 22.04.2021.

<https://www.mevzuat.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021.

<https://www.sinerjimevzuat.com.tr/>, Erişim Tarihi: 19.04.2021.

<https://sherloc.unodc.org/>. Erişim Tarihi: 25.04.2021.

<https://www.unicef.org/> Erişim Tarihi: 29.04.2021

Y., 4.CD., 06.01.2015, E:2014/4453; K:2015/229.

Y., 4.CD., 21.01.2013, E:2012/30309; K:2013/847.

Y., 12. CD, 25.10.2011, E. 2011/5602, K. 2011/3661.

Y. 14. CD, 28.1.2014, E. 2012/8472, K. 2014/1008.

Y. 14. CD, 11.04.2016, E. 2016/2781, K. 2016/3559.

EKLER

EK 1. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 22.06.2007 Tarihli ve 2009/19103 E., 2010/23043 K. Sayılı Kararı

EK 2. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 11.09.2013 Tarihli ve 2011/32124 E., 2013/20150 K. Sayılı Kararı

EK 3. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 08.04.2014 Tarihli ve 2013/26160 E., 2014/11251 K. Sayılı Kararı

EK 4. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 28.01.2014 Tarihli ve 2012/8472 E., 2014/1008 K. Sayılı Kararı

EK 5. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 02.05.2014 Tarihli ve 2013/2506 E., 2014/14785 K. Sayılı Kararı

EK 6. Yargıtay 18. Ceza Dairesinin 23.11.2016 tarihli ve 2015/37827 E., 2016/18068 K. Sayılı Kararı

EK 7. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 09.05.2012 tarihli ve 2011/19260 E., 2012/5268 K. Sayılı Kararı

**EK 1. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 22.06.2007 Tarihli ve 2009/19103 E.,
2010/23043 K. Sayılı Kararı**

Dosya incelenerek gereği düşünöldü;

1-Sanığın alkollü olarak yakınanların oturduğu apartman önünde bağırıp çağırduğu, naralar attığu, boş içki şişelerini yere atarak kırdığu ve kendisini uyanarlara küfürler etmesi şeklindeki eyleminin, yakınlarının huzur ve rahatını ihlal ettiğu ve bu nedenle sanığa atılı suçun yasal unsurlarının oluştuğu gözetilmeden, sanığın mahkumiyeti yerine, delillerin hatalı değerlendirilmesiyle beraatine karar verilmesi,

2-Kabule göre ise; İddianame ile hakaret ve kişilerin huzur ve sükununu bozmak suçlarından ayrı ayrı dava açıldığu gözetilmeden, unsurlarının oluşmadığu kabul edilen kişilerin huzur ve sükununu bozmak suçundan sanığın beraatine karar verilmesi gerektiğu gözetilmeden, karar verilmesine yer olmadığına hükmedilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, O Yer C. Savcısının temyiz itirazları bu nedenle yerinde görölmüş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı BOZULMASINA 12.07.2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

**EK 2. Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 11.09.2013 Tarihli ve 2011/32124 E.,
2013/20150 K. Sayılı Kararı**

Dosya incelenerek gereği düşünöldü;

Sanığın, önceden aralarında gönöl ilişkisi olup, suç tarihlerinde bu ilişkinin bitmesi nedeniyle aramasını istemeyen katılanı, 25.07.2007 tarihinde akşam saatlerinde 7 kez, 22.08.2007 tarihinde ise gece 03:00 sularında artarda ve her biri birkaç saniyelik olmak üzere 3 kez aradığının anlaşılması karşısında, özellikle 22.08.2007 tarihine ilişkin arama saatleri de göz önünde bulundurulduğunda, 5237 sayılı Yasa'nın 123.maddesinde öngörölen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun unsurları itibariyle oluştuğu gözetilmeden oluşa ve dosya içeriğine uygun düşmeyen gerekçeyle sanığın beraatine karar verilmesi,

Bozmayı gerektirmiş, katılan vekilinin temyiz itirazları bu bakımdan yerinde görülmüş olduğundan, hükmün açıklanan nedenle BOZULMASINA, 11.09.2013 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

**EK 3. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 08.04.2014 Tarihli ve 2013/26160 E.,
2014/11251 K. Sayılı Kararı**

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede;

Sanığın, katılana, değişik saatlerde 13 adet mesaj gönderdiğinin ve mesajların içeriğinde "sana benim gıcıklığım vardı, acısını çıkaracaktım, benim kim olduğumu bulamazsın, seni de kızdırması çok hoşuma gidiyor bunu bil" ibarelerinin olduğunun anlaşılması karşısında, sanığın eylemlerinin kişinin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yasal ve yerinde olmayan gerekçe ile beraat kararı verilmesi,

Kanuna aykırı ve O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 08/04/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

**EK 4. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 28.01.2014 Tarihli ve 2012/8472 E.,
2014/1008 K. Sayılı Kararı**

Cinsel taciz suçundan sanık İ. Ç.'ın yapılan yargılaması sonunda; eyleminin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu kabul edilerek bu suçtan mahkûmiyetine dair Ankara 4. Sulh Ceza Mahkemesinden verilen 06.04.2011 gün ve 2010/935 Esas, 2011/417 Karar sayılı hükmün süresi içinde Yargıtay'ca incelenmesi sanık müdafî tarafından istenilmiş olduğundan dava evrakı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından tebliğname ile Daireye gönderilmekle incelenerek gereği düşünüldü:

Mahkemece, müştekinin çocuğu ile sağlık ocağına gittiği sırada Şüphelinin içinde bulunduğu araç ile kendisini takip ettiği, sağlık ocağında yaklaşık 20 dakika kadar kalıp çıktığında da kapı önünde beklediğini gördüğü ve yine araçla peşinden geldiği, müştekinin durumu haber vermek için eşinin iş yerine yöneldiği halde Şüphelinin takibine devam ettiğini ve iş yerine girince Şüphelinin de aracını park ettiği, durumu eşine anlatması ve eşinin isteği üzerine caddeye çıkıp yürüdüğünde Şüphelinin yeniden aracını çalıştırıp takibe geçtiği oluşa uygun olarak kabul edilmiş ve açıklanan eylemin kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğuna ilişkin vasıflandırmanın doğru olduğu anlaşıldığından, delillerle iddia ve savunma göz önünde tutularak tahlil ve takdir edilmiş sübutu kabul olunan fiilin unsurlarına uygun şekilde tavsif ve tatbikatı yapılmış bulunduğundan, sanık müdafinin yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle hükmün ONANMASINA, 28.01.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

**EK 5. Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 02.05.2014 Tarihli ve 2013/2506 E.,
2014/14785 K. Sayılı Kararı**

Yerel Mahkemece verilen hükümler temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak;

1-Olay günü katılan A.. S..'ın kaldırımında yürüdüğü sırada, sanıkların özel araçları ile katılanın yanında durarak "Urfa'ya mı gidiyorsun" diye sordukları, katılanın sizi ilgilendirmez demesi üzerine uzaklaşmaları, bir süre sonra yeniden önüne çıkarak "bayan yine Urfa'ya mı gidiyorsun" diye iki kez sormalarından ibaret olan eylemde, sanıkların cinsel taciz niteliğinde söz ve hareketlerinin saptanamaması sebebiyle eylemin TCK'nın 123/1 maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yanılığlı hukuki nitelendirme ve yasal olmayan gerekçeyle sanıklar hakkında cinsel taciz suçundan mahkumiyet kararı verilmesi,

2-Kabule göre de;

a)Sanıkların sonuç olarak adli para cezası ile mahkûmiyetlerine karar verilmesi nedeniyle, TCK'nın 51. maddesinin uygulanamayacağına gözetilmemesi,

b)Sanıklara dava açılan suçun hukuki niteliğinin değişmesinden dolayı CMK'nın 226/1. maddesi uyarınca ek savunma hakkı verilmeden cinsel taciz suçundan mahkûmiyet kararı verilmesi,

Kanuna aykırı, sanıklar İ. T. , M. T. ve O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz nedenleri ile tebliğnamedeki düşünce yerinde görüldüğünden HÜKÜMLERİN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 02.05.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

**EK 6. Yargıtay 18. Ceza Dairesinin 23.11.2016 tarihli ve 2015/37827 E.,
2016/18068 K. Sayılı Kararı**

Yerel Mahkemece verilen hüküm temyiz edilmekle, başvurunun süresi ve kararın niteliği ile suç tarihine göre dosya görüşüldü:

Temyiz isteğinin reddi nedenleri bulunmadığından işin esasına geçildi.

Vicdani kanının oluştuğu duruşma sürecini yansıtan tutanaklar, belgeler ve gerekçe içeriğine göre yapılan incelemede başkaca nedenler yerinde görülmemiştir.

Ancak,

1- Kişilerin huzur ve sükununu bozma suçu ile korunan hukuki yarar kişi özgürlüğünün korunması ve bireyin, psikolojik ve ruhsal bakımdan rahatsız edilmemesi ve yaşamını sağlıklı bir şekilde sürdürmesi olarak tanımlanmaktadır.

Bu suçun oluşabilmesi için, kanun metninde yazılı bulunan telefon etme, gürültü yapma yada aynı maksatla hukuka aykırı bir davranışta bulunması bir kez yapmasının yeterli olmadığı, eylemin ısrarla tekrarlanması süreklilik arz etmesi ve sırf kişilerin huzur ve sükununu bozma saiki ile işlenmesi gerekmektedir.

Yargılamaya konu somut olayda, Karacabey Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 03.12.2013 tarih, 2013/763 numaralı iddianame ile sanığın katılanların ikametine giderek, ara ara üç defa cama taş atarak katılanları rahatsız ettiğinden bahisle sanık hakkında

kişilerin huzur ve sükununu bozma suçundan dava açıldığı anlaşılmakla, olay günü sanığın katılanların camına aynı zaman dilimi içerisinde, art arda üç kere taş atma eyleminde ısrar unsurunun oluşmadığı ve sanığın altı aylık bir süre zarfında katılan ...'u takip ederek rahatsız etme eylemleri nedeniyle sanık hakkında açılmış bir dava bulunmadığı gözetilmeden, iddianamede anlatılmayan olay nedeniyle ve kanuna uygun olmayan gerekçeyle sanık hakkında mahkumiyet kararı verilmesi,

Kabule göre de;

2- Sanığın, katılanların camına taş atma ve katılan ...'u takip etme şeklinde gerçekleştirdiği kabul edilen eylemlerinin, TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükununu bozma suçunun "ısrar" ögesini oluşturması karşısında, zincirleme suç hükümlerinin uygulanma koşullarının bulunmadığı gözetilmeden, aynı Kanunun 43/1. maddesinin tatbiki suretiyle fazla ceza belirlenmesi,

3- TCK'nın 53/1-b maddesinde yer alan hak yoksunluğunun, uygulanmasına ilişkin hükmün, Anayasa Mahkemesinin 08.10.2015 tarih ve 2014/140 esas, 2015/85 sayılı kararıyla iptal edilmesi nedeniyle uygulanma olanağının ortadan kalkmış olması,

Kanuna aykırı ve sanık ...'ın temyiz nedenleri yerinde görüldüğünden, tebliğnamedeki isteme aykırı olarak HÜKMÜN BOZULMASINA, yargılamanın bozma öncesi aşamadan başlayarak sürdürülüp sonuçlandırılmak üzere dosyanın esas/hüküm mahkemesine gönderilmesine, 23/11/2016 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**EK 7. Yargıtay 14. Ceza Dairesinin 09.05.2012 tarihli ve 2011/19260 E.,
2012/5268 K. Sayılı Kararı**

O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz dilekçesinde hâkim havalesi bulunmamakta ise de, 30.05.2008 tarihinde temyiz defterine kaydedildiği anlaşıldığından, O Yer Cumhuriyet Savcısının temyizinin süresinde yapıldığının kabulüyle yapılan incelemede;

Yapılan yargılamaya, toplanıp karar yerinde gösterilen delillere; mahkemenin soruşturma sonuçlarına uygun olarak oluşan kanaat ve takdirine, incelenen dosya içeriğine göre, sanıklar müdafinin yerinde görülmeyen sair temyiz itirazlarının reddine,

Ancak;

Mahkemece sanığın, mağdureye sakız vermek isteyerek diyalog kurmaya çalıştığı, mağdurenin kendisi ile konuşmaması üzerine evlerinin mutfak camına değişik zamanlarda ısrarla taş, kartopu attığı ve lazer ışığı tuttuğu oluşa uygun şekilde kabul edildiği halde, sanığın eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 123. maddesinde düzenlenen kişilerin huzur ve sükûnunu bozma suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, aynı Kanunun 105 inci maddesinde öngörülen cinsel taciz unsurlarının oluşmadan beraat kararına hükmedilmesi

Kanuna aykırı, O Yer Cumhuriyet Savcısının temyiz itirazları bu itibarla yerinde görüldüğünden, hükmün 5320 s. Kanunun 8/1 inci maddesi gözetilerek CMUK.nın 321. Maddesi uyarınca BOZULMASINA, 09.05.2012 tarihinde OYBİRLİĞİYLE KARAR VERİLDİ.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı : Emre DİLEK

**Taranmış
Fotoğraf (isteğe
bağlı)
(3.5cm x 3cm)**

Eğitim Durumu

**Lisans : Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi**

Mesleki Denevim

Kırşehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 2014-(Halen)

Yayımlar :

“Bir Yargıtay Kararı Kapsamında, Türk Ceza Kanununda Hakaret ve Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçlarının Ayırt Edilmesi Sorunu”, 7. HİTİT ÖĞRENCİ KONGRESİ, 27-30 Mayıs 2021.

“Türk Ceza Kanununda Kişilerin Huzur ve Sükûnunu Bozma Suçu“, III. ULUSLARASASI SOSYAL BİLİMLER ÖĞRENCİ KONGRESİ, 16-18 Haziran 2021.